

Cand.merc.aud

Kandidatafhandling

Aalborg Universitet

Forfatter:

Jonas Agesen Larsen

Vejleder:

Hans B. Vistisen

Revenue from Contracts with Customers

En analyse af ændringsforslagenes betydning for regnskabsbrugerens informationsværdi

Aalborg Universitet

September 2013

Summary

After a long process with preparing a new standard for recognition of revenue "Revenue from Contracts with Customers" which began with IASB and FASB publishing a discussion paper in 2008, a Staff Paper was published in February 2013 as a direct follow-up on their updated "Exposure Draft" from 14 November 2011. The published Staff Paper is an indication of the changes which are expected to be performed in the final standard in relation to ED 2011.

The purpose of this thesis is to analyze and discuss the challenges and problems concerning the suggestion for a new IFRS standard "Revenue from Contracts with Customers" as well as to assess whether the financial statement user's informational value will be improved based on the suggested rules. The thesis is divided into three overall sections. Section 1 will contain a review of theory, section 2 will contain an impact assessment where the suggested rules are weighted against the current regulation and in section 3 an analysis will be performed of the suggest rules' effect on the financial statement users' informational value.

IASB's conceptual framework is applied as an overall guideline for future new international accounting standards and for interpreting the use of both applicable standards as well as treatment of topics which are not comprised by a standard. In the conceptual framework the qualitative characteristics are described. The fundamental characteristics' relevance and reliable presentation are described as the most crucial characteristics to ensure that the financial statement user can apply the reported pieces of information as a basis for financial decisions. The conceptual framework is used, in this thesis, as a set of criterion when assessing the importance of the proposed changes to the financial statement user's informational value.

In the current regulation revenue from sale of goods and services is recognized based on IAS 18 and revenue from construction contracts is recognized according to IAS 11. In general revenue is defined as gross inflow of financial advantages during the financial year which arise as part of a company's ordinary activities once these inflows result in growth in equity, except from increases due to payment from owners.

The evident and large difference in the proposed changes compared to the current rules is the introduction of a structured five-stage model where separate delivery terms are stated and recognized based on a completion hereof. This structured five-stage model must be part of adjusting the recognition and measurement of revenue, whereby a more structured and uniform recognition of revenue takes place in future in all industries and in all types of revenue transactions.

No significant changes are assessed to have taken place in recognition and measurement of revenue based on the suggested rules versus the current regulation. The most significant change which must be mentioned is focus on the transition of the control with the asset/service to the customer instead of the current more legally defined passing of risk. This is assessed to have an effect within a few industries, however for the main part of the companies it will not result in any change at all. The more systematic approach which exists in the suggested rules, as well as larger guidance regarding recognition of revenue, is assessed to be part of making the financial reporting more uniform.

Overall it can be concluded that the proposed changes will entail an improved accounting adjustment within the area and that the challenges and problems related to the suggested rules are limited. It is also assessed that the rules will entail an increase in the financial statement user's informational value. The increase in the informational value is not assessed to be significant, however at the end it is assessed to result in the fact that the financial statement user gains an improved possibility of assessing the company's future cashflow when comparing this to the current rules.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
1.1. Problemformulering og disposition	3
1.2. Afgrænsning.....	5
1.3. Metode og begrebsanvendelse	6
1.4. Kildekritik.....	8
2. IASB's begrebsramme og årsrapportens informationsværdi.....	9
2.1. Målsætning, informationsbehov og grundlæggende forudsætninger for finansiel rapportering.....	10
2.2. Kvalitative egenskaber	12
2.2.1. Relevans.....	13
2.2.2. Troværdig repræsentation.....	14
2.2.3. Sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed	15
2.2.4. Omkostningsbegrænsning	16
2.3. Opsummering	17
3. Den nuværende regnskabsmæssige behandling af omsætning.....	18
3.1. IAS 18 (omsætning).....	19
3.1.1. Indregning	19
3.1.2. Levering af tjenesteydelser og serviceydelser	21
3.1.3. Måling.....	23
3.2. IAS 11 (entreprisekontrakter).....	23
3.3. Delkonklusion – besvarelse af delspørgsmål 1	27
4. Revenue from Contracts with Customers “Exposure draft 2011”	28
4.1. Formål	29
4.2. Anvendelsesområdet	29
4.3. Indregning og måling af omsætningen.....	30
4.3.1. Trin 1 – Identifikation af kontrakten med kunden	30
4.3.2. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser	32
4.3.3. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen	33
4.3.4. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate leveringsforpligtelser.....	36
4.3.5. Trin 5 – Indregning af omsætning	38
4.3.6. Kontraktomkostninger.....	40
4.3.7. Tabsgivende leveringsforpligtelser.....	41
4.4. Opsummering	42
5. Staff Paper 2013 “Summary of redeliberations decisions”	43

5.1. Identificering af kontrakter.....	43
5.2. Trin 1 – Identifikation af kontrakten med kunden.....	44
5.3. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser.....	44
5.4. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen.....	46
5.5. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate forpligtelser	47
5.6. Trin 5 – Indregning af omsætning.....	48
5.7. Delkonklusion - besvarelse af delspørgsmål 2.....	49
6. Konsekvensanalyse	52
6.1. Anvendelsesområde.....	52
6.2. Trin 1 – Identifikation af kontrakten med kunden.....	53
6.3. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser.....	53
6.4. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen.....	54
6.5. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate leveringsforpligtelser	55
6.6. Trin 5 – Indregning af omsætning.....	55
7. Praktisk analyse af ændringsforslagene (case).....	56
7.1. Case 1. Salg af hardware.....	57
7.2. Case 2. Salg af software og servicekontrakt	60
7.3. Case 3. Udvikling af software for fremmed regning	65
7.4. Delkonklusion – besvarelse af delspørgsmål 3	70
8. Diskussion og analyse af ændringsforslagenes informationsværdi for regnskabsbrugeren.....	72
8.1. Relevans.....	72
8.2. Troværdig repræsentation	73
8.3. Sammenlignelighed.....	75
8.4. Verificerbarhed	75
8.5. Rettidighed	76
8.6. Forståelighed	76
8.7. Delkonklusion - besvarelse af delspørgsmål 4.....	77
9. Konklusion	78
10. Perspektivering	80
11. Litteraturliste	84
11.1. Publikationer.....	84
11.2. Hjemmesider.....	84

1. Indledning

Efter en lang proces med udarbejdelsen af en ny standard til indregning af omsætning ”Revenue from Contracts with Customers”, startede IASB¹ og FASB² med at udsende et diskussionsoplæg i 2008. Efterfølgende har de i februar 2013 udsendt et Staff Paper³ som direkte opfølgning på deres opdaterede ”Exposure Draft – Revenue from Contracts with Customers” fra 14. november 2011⁴. Det udsendte Staff Paper er en indikation på de ændringer, der forventes at blive foretaget i den endelige standard i forhold til ED 2011.

Historisk set har regnskabsaflæggelsen været transaktionsbaseret og regnskabet skulle afspejle et retvisende billede af de samlede transaktioner i en periode. Over en virksomheds levetid, vil virksomhedens totale overskud være repræsenteret som det genererede cashflow. Værdi skabes dermed ud fra evnen til at skabe et positivt cashflow. Det fremgår af IASB’s begrebsramme⁵, at formålet med regnskabet netop er at gøre regnskabsbrugere, herunder långivere, kreditorer og investorer, i stand til at vurdere virksomhedens evne til at generere fremtidig cashflow.⁶

IASB anerkender, at virksomhedens rapporterede omsætning er af meget afgørende betydning for vurderingen af virksomhedens performance⁷ og dermed evnen til at generere fremtidig cashflow. Dette er tilfældet, fordi omsætningen direkte indgår i beregningen af flere nøgletal samt omsætningen er det enkeltstående nøgletal, som generelt bruges til at udtrykke virksomhedens nuværende størrelse, samt vækst i forhold til tidligere perioder. Derudover anvendes omsætningen ligeledes i vurderingen af virksomhedens markedsandel i forhold til konkurrerende virksomheder. Derfor er reglerne, som danner grundlag for indregningen af virksomhedens omsætning, meget essentielle.

¹ International Accounting Standards Board (www.ifrs.org).

² Financial Accounting Standard Board (www.fasb.org).

³ Staff Paper – Effects of joint IASB and FASB redeliberations on the November 2011 Exposure Draft *Revenue from Contracts with Customers* (Februar 2013). Vil i afhandlingen blive refereret til som ”Staff Paper” eller ”Staff Paper 2013”.

⁴ Vil i afhandlingen blive benævnt ”ED 2011”.

⁵ The Conceptual Framework for Financial Reporting udgivet af IASB vil i afhandlingen også blive benævnt som begrebsrammen.

⁶ Conceptual framework, kapital 1, OB2-OB3

⁷ ED 2011, IN1

IAS⁸ 18 definerer på nuværende tidspunkt omsætningen til at være:

”...bruttotilgangen af økonomiske fordele i regnskabsåret, der opstår som led i en virksomheds ordinære drift, når disse tilgange resulterer i vækst i egenkapitalen, bortset fra forøgelse som følger af indbetalinger fra ejere”⁹.

Denne bruttotilgang af økonomiske fordele sker som en konsekvens af salg af varer, udførelse af tjenester, brug af virksomhedens aktiver, modtagelse af renter, royalties og udbytte. Transaktionerne går fra at være simple, som f.eks. kontantsalg i en detailbutik, til at være meget komplicerede kontrakter, indeholdende flere delelementer, og hvor indregningen af omsætning vil foregå over flere regnskabsperioder.

Den stadig stigende tendens til globalisering af såvel virksomheder som investorer medfører endvidere, at det er vigtigt, at såvel danske som udenlandske regnskabsbrugere kan forstå og analysere regnskaber på tværs af landegrænser og brancher. Målet er, at regnskabsbrugeren ud fra regnskabet skal være i stand til at vurdere og sammenligne virksomheder ud fra deres evne til at generere et fremtidigt cashflow, selvom der kan være forskel på virksomhedens geografiske placering.

Der er flere udfordringer med den nuværende regulering, som i henhold til de internationale regnskabsstandarder bliver reguleret efter IAS 18 (omsætning) og IAS 11 (entreprisekontrakter). Den foreslåede samlede standard har til formål at skabe en standard, som øger gennemsigtighed, åbenhed omkring omsætningen på tværs af landegrænser, fjerner inkonsistens og dermed sikrer, at ensartede økonomiske transaktioner resulterer i den samme finansielle rapportering.¹⁰

Som tidligere nævnt, er omsætning et centralt element i stort set alle virksomheders finansielle rapportering, hvorfor mange interessegrupper gerne vil gøre deres mening gældende og forsøge at påvirke den fremtidige regulering i en gunstig retning, i forhold til de interesser de repræsenterer. Disse forskellige

⁸ International Accounting Standards (udgives af IASB).

⁹ IAS 18, afsnit 7

¹⁰ ED 2011, IN2

input fra interessenterne er indhentet af IASB og FASB og på baggrund heraf forsøger de at lave en ny standard med mindst mulige tilbageblivende problemstillinger. Dette medfører, at både høringssvar samt kommentarer til såvel det udsendte discussion paper, som til de udsendte udkast, har dannet grundlag for udarbejdelsen af det nuværende Staff Paper og dermed forventelig den endelige standard.

Baseret på ovenstående, vurderes det relevant at analysere og vurdere den indvirkning, som indregning af omsætningen vil få på baggrund af de foreslåede regler om "Revenue from Contracts with Customers", og betydningen for regnskabsbrugerens informationsværdi samt i sidste ende, regnskabsbrugers mulighed for at vurdere virksomhedens evne til at generere et fremtidigt cashflow.

1.1. Problemformulering og disposition

Nærværende afhandling har til formål at besvare følgende problemformulering:

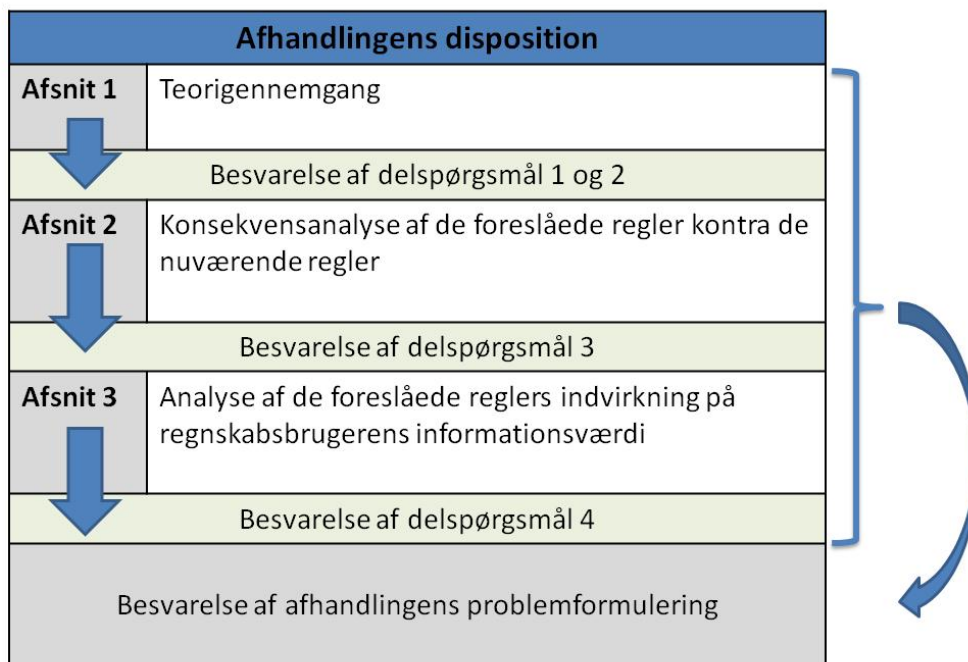
Udfordringer og problemstillinger vedrørende forslag til ny IFRS-standard "Revenue from Contracts with Customers", herunder en vurdering af om regnskabsbrugerens informationsværdi forbedres?

Problemformuleringen ønskes besvaret med baggrund i følgende delspørgsmål:

- 1. Hvordan foretages indregning af omsætning efter de nuværende regler?*
- 2. Hvordan vil indregning af omsætning blive foretaget ud fra de foreslåede regler i ED 2011, herunder med virkning af det offentliggjorte Staff Paper 2013?*
- 3. Hvilken betydning vil de foreslåede regler have for indregningen af omsætning i forhold til den nuværende regulering?*
- 4. Hvordan vurderes betydningen af ændringerne af reglerne i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi, med IASB's begrebsramme som kriteriesæt?*

Afhandlingen opdeles i tre overordnede afsnit, som har til formål at besvare de fire opstillede delspørgsmål. Teorigennemgangen i afsnit 1, vil ligeledes indeholde en overordnet gennemgang af IASB's begrebsramme, da begrebsrammen i afhandlingen er valgt som kriteriesæt til vurderingen af de foreslåede regler. Delspørgsmål 1 og 2 vil blive besvaret i afsnit 1, som dermed danner grundlag for den videre behandling af emnet. Afsnit 2 indeholder en konsekvensanalyse, hvor de foreslåede regler holdes op imod den nuværende regulering, hvilket fører til besvarelsen af delspørgsmål 3. De vurderede konsekvenser i afsnit 2 vil blive indarbejdet i casen i afsnit 3 (se endvidere omtale herom i metodeafsnittet), og dermed bidrage væsentligt til vurderingen af de foreslåede reglers indvirkning på regnskabsbrugers informationsværdi, som er hovedformålet med afsnit 3. Afsnit 3 afsluttes med besvarelsen af delspørgsmål 4. Efter behandlingen af de tre afsnit og besvarelse af de fire delspørgsmål, vurderes det muligt at besvare den for afhandlingen opstillede problemformulering.

Afhandlingens disposition kan illustreres således:

Kilde: Egen tilvirkning

1.2. Afgrænsning

Udarbejdelsen af standarden til den regnskabsmæssige regulering af "Revenue from Contracts with Customers" er som nævnt ovenfor et fælles projekt mellem IASB og FASB. Afhandlingen har udelukkende til formål at behandle informationsværdien for regnskabsbrugere ved de regnskaber der er aflagt ud fra de internationale regnskabsstandard, og vil derfor ikke omhandle målet med at skabe større konvergens mellem regnskabsreguleringen underlagt IASB og FASB. Der afgrænses hermed for en gennemgang og inddragelse af US GAAP¹¹. Af samme årsag afgrænses der ligeledes for den regnskabsmæssige behandling af emnet efter årsregnskabsloven¹².

Efter de nuværende regler er der en lang række fortolkningsbidrag til specifik regulering af regnskabsområdet. Der afgrænses for inddragelsen heraf. Der afgrænses desuden for den foreslåede regulerings specifikke regler, der har til formål at afspejle kundens kreditrisiko ved indregning af omsætning i form af impairment tab opgjort med udgangspunkt i IFRS 9¹³. Endvidere indeholder de foreslåede regler særskilte afsnit omkring behandlingen af kontrakter, indeholdende finansielle komponenter samt vurdering af værdiansættelsen af igangværende arbejder for fremmed regning. Ud fra en vurdering af omfanget af behandlingen af disse regler, samt med risiko for at fjerne fokus fra behandlingen af de regler, der har betydning for langt de fleste virksomheder, afgrænses der ligeledes herfor.

Kun de dele af begrebsrammen, der anses for værende væsentlige i besvarelsen af afhandlingens problemformulering, vil blive inddraget. Der arbejdes i skrivende stund på en opdatering af begrebsrammen. Der er i afhandlingen taget udgangspunkt i begrebsrammen, som blev udgivet af IASB i september 2010. Nyere reviews af begrebsrammen eller diskussioner heromkring vil ikke blive reflekteret i afhandlingen, da de væsentligste dele i begrebsrammen i forhold til nærværende afhandling, kapitel 1 i begrebsrammen omhandlende "The objective of general purpose financial reporting" og kapital 3 i be-

¹¹ Standarder udstedt af FASB.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011 om erhvervsdrivende virksomheders aflæggelse af årsregnskab m.v. (årsregnskabsloven).

¹³ International Financial Reporting Standards (udgives af IASB).

grebsrammen omhandlende ”Qualitative characteristics of useful financial information”, er opdateret og færdige i den anvendte udgave.

Potentielle indvirkninger af direkte eller indirekte skatter, med tilknytning til indregning af omsætning, vil ikke blive behandlet i afhandlingen.

Materiale til brug for udfærdigelsen af afhandlingen er indsamlet til og med den 15. august 2013. Materiale offentliggjort herefter vil ikke blive inddraget i afhandlingen.

1.3. Metode og begrebsanvendelse

Afhandlingens problemformulering vil blive besvaret ud fra en teorigennemgang (redegørelse) med en efterfølgende analyse og diskussion.

Som nævnt ovenfor er afhandlingen inddelt i tre afsnit. Delspørgsmål 1 og 2 besvares i første afsnit og vil primært bestå af redegørelse for de nuværende regler og foreslåede regler ved hjælp af primære kilder (IASB) og sekundære kilder (publikationer fra internationale revisionsfirmaer) samt lærebøger og faglitteratur. Den nuværende regulering vil blive gennemgået ud fra strukturen i henholdsvis IAS 18 og IAS 11. De foreslåede regler gennemgås først med udgangspunkt i ED 2011, struktureret ud fra den foreslåede fem-trins model. Herefter gennemgås Staff Paper og afslutningsvis i afsnittet laves en samlet oversigt, der viser de foreslåede regler og dermed et billede af den forventelige endelige standard. Strukturen i gennemgangen vil ligeledes blive anvendt i den efterfølgende konsekvensanalyse.

I afsnit 2 vil delspørgsmål 3 blive besvaret ud fra en konsekvensanalyse, hvor de nuværende og de foreslåede regler sammenholdes. Konsekvenserne af ændringerne synliggøres ud fra eksempler via en case i afsnit 3, som en del af besvarelsen af delspørgsmål 4. Casen bygger på en fiktiv virksomhed, som illustrerer eksempler på de væsentligste praktiske problemstillinger/anvendelsesområder af de nuværende og de foreslåede regler. Casen behandler indregning og måling af virksomhedens omsætning inden for tre forretningsområder og er valgt for at vise anvendelsen af de foreslåede reglers væsentligste indvirkning på virksomhedens finansielle rapportering. Indregning af omsætning i hvert forret-

ningsområde viser anvendelsen af reglerne og behandles særskilt, hvormed analysen udfærdiges således, at der sker en bred behandling af de foreslåede regler kontra de nuværende regler.

Det vurderes, at casene vil synliggøre konsekvenserne af de foreslåede regler kontra de nuværende regler og derigennem bidrage til forståelse af konsekvenserne af ændringsforslagene og effekten på regnskabsbrugerens informationsværdi. Ulempen ved casene er, at der er risiko, for at de fiktive eksempler er simplificerede i forhold til ”den virkelige verden”. Anvendelsen af casene anses som den mest hensigtsmæssige metode til en overordnet vurdering af ændringsforslagene, således eventuelle påvirkninger af regnskabsbrugerens informationsværdi påvises/synliggøres via illustrative eksempler.

Efter konsekvensanalysen vil ændringerne blive vurderet i forhold til regnskabsbrugernes informationsværdi med begrebsrammen som kriteriesæt. Begrebsrammen er valgt som kriteriesæt, da den udstikker retningslinjer for regnskabets informationsværdi og fungerer som den overordnede ramme for den finansielle rapportering efter de internationale regnskabsregler¹⁴. Analysen struktureres ud fra de kvalitative egenskaber, hvor påvirkningen af de foreslåede regler for hver enkelt kvalitativ egenskab gennemgås. Efter besvarelsen af de fire delspørgsmål, vurderes det muligt at besvare afhandlingens overordnede problemformulering.

Den anvendte litteratur er primært på engelsk. I de tilfælde, hvor der ikke vurderes at være gængse oversættelser af den engelske tekst, er den engelske tekst eller de engelske ord anvendt direkte. Endvidere tages der i afhandlingens behandling af emnet udgangspunkt i, at læseren har en viden og forståelse af emnet, svarende til begrebsrammens forudsætning om ”*at regnskabsbrugere har et rimeligt kendskab til forretningsmæssige og økonomiske forhold og regnskabsvæsen samt vilje til at studere oplysningerne med rimelig omhu*”¹⁵. Dette medfører, at begreber mv. kun er forklaret, hvor det er vurderet nødvendigt.

¹⁴ Fedders & Steffensen, side 109

¹⁵ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 51

1.4. Kildekritik

Afhandlingens problemformulering vil hovedsageligt blive besvaret ud fra brugen af primære kilder i form af materiale udarbejdet af IASB (i nogle tilfælde materiale udarbejdet i samarbejde med FASB). IASB er en privat organisation og for danske virksomheder ikke en direkte lovgivende instans. Dette skyldes, at EU ikke har ønsket at uddelegere regelfastsættelseskompetencen på området til en privat organisation, så brugen af de enkelte IFRS'er i EU forudsætter, at EU via et godkendelsessystem har godkendt den enkelte standard med tilhørende fortolkninger¹⁶. Endelige standarder og udkast til standarder behandles dog som lovtekst i afhandlingen, og det vurderes, som udgangspunkt, at materialet fra IASB er objektivt. Der tages kritisk stilling til materialet ud fra en betragtning om indvirkningen på regnskabsbrugerens informationsværdi, samt en stillingtagen til, om foreslåede regler drives af en politisk opstillet agenda i IASB. Materialet fra IASB omfatter både endelige standarder, udkast til standarder og diskussionsoplæg.

Materiale fra internationale revisionsfirmaer er anvendt under hensyn til, at materialet er påvirket af revisionsfirmaers egne holdninger, samt en eventuel politisk agenda. Endvidere har revisionsfirmaerne selv deltaget i debatten omkring udarbejdelsen af den nye standard til brug for indregning af omsætning, både via offentlige debatter og indsendelse af kommentarbrev, så kilderne vurderes ikke at være uafhængige. Materialet vurderes anvendelig ud fra en betragtning om, at revisionsfirmaerne har en meget stor kontaktflade i forhold til de regnskabsafleggende virksomheder samt forskellige grupper af regnskabsbrugere. Samtidig har revisionsfirmaerne ansat nogle af de førende eksperter inden for de internationale regnskabsreguleringer. Der vil blive taget kritisk stilling til brugen af de enkelte publikationer i afhandlingen og publikationerne vil ikke blive anvendt uden afstemning med den direkte lovtekst eller lovtekst under udarbejdelse.

Til sidst er relevante lærebøger inden for den internationale regnskabsreguleringer anvendt. Bøgerne er brugt til at skabe overblik, og ved behov til fortolkninger af udarbejdede standarder. Afhandlingen omhandler en regulering, som endnu ikke er færdigudarbejdet og godkendt som gældende lovgivning, hvorfor lærebøgerne primært vil blive anvendt i forbindelse med gennemgang af de nuværende regler,

¹⁶ Fedders & Steffensen, side 43

samt i forhold til overordnede regler omkring aflæggelse af finansiel rapportering efter de internationale regnskabsstandarder.

2. IASB's begrebsramme og årsrapportens informationsværdi

IASB har udviklet en begrebsramme som fungerer som den overordnede ramme for de internationale regnskabsstandarder. Begrebsrammen anvendes af IASB som retningslinje for kommende nye internationale regnskabsstandarder. Begrebsrammen anvendes ligeledes til fortolkning ved anvendelsen af de internationale regnskabsstandarder samt ved behandling af emner, som endnu ikke er omfattet af en af de internationale regnskabsstandarder.¹⁷

Som nævnt ovenfor, er begrebsrammen under opdatering. I den nuværende begrebsramme, er kapitel 1 i begrebsrammen "The objective of general purpose financial reporting" og kapitel 3 i begrebsrammen "Qualitative characteristics of usefull financial information" færdigudviklet. Når den endelige begrebsramme er færdigudviklet vil den erstatte den oprindelige begrebsramme tilbage fra 1989 "Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements".¹⁸

Kapitel 2 i begrebsrammen er under udvikling og i marts 2010 udsendte IASB et exposure draft "Conceptual Framework for Financial Reporting – The reporting entity" (ED/2010/2). Grundet andre højere prioriterede opgaver, er der ikke arbejdet videre med dette kapitel.

Kapitel 4 i begrebsrammen, "The framework" er den oprindelige begrebsramme tilbage fra 1989. Dette kapitel indeholder definitioner samt afstemninger af elementer, der indgår i et finansielt regnskab, samt måling af elementerne i den finansielle rapportering.

Således består den i afhandlingen anvendte begrebsramme af en del af IASB's oprindelige begrebsramme fra 1989, to kapitler som blev færdigudviklet og godkendt i 2010, mens et kapitel er under udarbejdelse. Arbejdet med begrebsrammen er forsat ikke færdiggjort på nuværende tidspunkt, hvorfor udviklingen af begrebsrammen vil fortsætte i fremtiden.

¹⁷ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 50

¹⁸ Conceptual framework, foreword

Den følgende gennemgang af begrebsrammen er prioriteret ud fra en vurdering af den efterfølgende anvendelse af begrebsrammen, som kriteriesæt til behandling af afhandlingens problemformulering.

2.1. Målsætning, informationsbehov og grundlæggende forudsætninger for finansiel rapportering

Begrebsrammens overordnede målsætning for den finansielle rapportering er at give regnskabsbrugeren information om virksomheden, som er brugbar for eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer. Det skal for regnskabsbrugeren være muligt at vurdere en virksomheds fremtidige potentiale til at generere et positivt netto cashflow (netto pengestrømme). Informationen skal for regnskabsbrugeren danne grundlag for en vurdering af, om de vil indgå forretninger med den rapporterende virksomhed, om regnskabsbrugeren vil investere, sælge eller bibeholde deres investering i virksomheden eller om regnskabsbrugeren vil tilbyde virksomheden lån eller andre former for kreditter.¹⁹

Nuværende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer er valgt af IASB, som de primære brugere af årsrapporten. De kan ikke generelt kræve, at virksomheder giver dem specifikke informationer og må derfor stole på, at den offentliggjorte finansielle rapportering giver et retvisende billede af virksomhedens performance i en given regnskabsperiode. Den finansielle rapportering skal give relevant og brugbar information om virksomhedens finansielle position og ændringer heri samt give information om virksomhedens performance i regnskabsperioden. Fokus er på de primære regnskabsbrugere, men begrebsrammen anerkender, at en bred gruppe af regnskabsbrugere vil anvende den finansielle information i årsrapporten. Det mest essentielle er som nævnt, at regnskabsbrugen skal gøres i stand til at træffe økonomiske beslutninger på baggrund af den finansielle rapportering.²⁰

Det er ikke muligt at give oplysninger om alle de forhold, der er med til at påvirke værdien af en virksomhed i virksomhedens årsregnskab. Derfor skal investorer, långivere og andre kreditorer overveje andre forhold, der kan have betydning for en virksomheds evne til at generere et positivt fremtidigt cashflow. I denne betragtning skal regnskabsbrugeren blandt andet se på den nuværende økonomiske

¹⁹ Conceptual framework, kapitel 1, OB3

²⁰ Conceptual framework, kapitel 1, OB5

situation, den generelle økonomisk udvikling i samfundet, politiske beslutninger af betydning for virksomheden samt udviklingen og generelle trends inden for den industri/branche, som den rapporterende virksomhed er en del af.²¹

Den finansielle rapportering har mange brugere med forskellige krav, ønsker om informationer og i nogle tilfælde modstridende interesser i forbindelse med oplysninger, der skal fremgå af den finansielle rapportering. IASB vil generelt forsøge at udvikle standarder, der indfrier de ønsker om informationer, som det maksimale antal af brugere har behov for. I de tilfælde hvor en virksomhed ønsker at give yderligere informationer til en speciel gruppe af brugere, er dette også tilladt²². IASB ønsker, at begrebsrammen tager udgangspunkt i investors informationsbehov; når investors behov er opfyldt, vil de øvrige regnskabsbrugeres informationsbehov ligeledes være dækket.²³

I vid udstrækning er den finansielle rapportering baseret på mulighed for skøn, vurderinger og overordnede modeller i stedet for nøjagtig detailregulering. Begrebsrammen etablerer de retningslinjer, der ligger til grund for disse skøn, vurderinger og modeller. Retningslinjerne skal være et mål, der stræbes imod for såvel regnskabsudarbejdende virksomheder, som i IASB's videreudvikling af de internationale regnskabsstandarder. Det har været meget vigtigt at fastsætte et mål, således det tilstræbes at udarbejde en forståelig brugbar finansiell rapportering for de primære regnskabsbrugere.²⁴

Finansielle rapporter giver informationer omkring virksomhedens økonomiske stilling samt de eventuelle krav, der er stillet mod virksomheden. Desuden gives der informationer omkring de effekter, som økonomiske transaktioner har på den finansielle rapportering, samt andre begivenheder, der kan medføre ændringer til den finansielle stilling. Informationerne skal hjælpe investorer, långivere og andre kreditorer i vurderingen af virksomhedens evne til at generere fremtidigt cashflow for derigennem at vurdere, hvorvidt regnskabsbrugeren vil indgå i økonomiske transaktioner med den rapporterende virksomhed. Regnskabsbrugeren skal have mulighed for at få et indtryk af virksomhedens finansielle styrker og svagheder samt virksomhedens likviditet og solvens. Informationerne er med til at give et

²¹ Conceptual framework, kapitel 1, OB6 & OB7

²² Conceptual framework, kapitel 1, OB8

²³ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 50

²⁴ Conceptual framework, kapitel 1, O11

indtryk af de foretagne prioriteringer og betalingsbehov udløst af nuværende og fremtidige krav mod virksomheden. Dette er med til at hjælpe regnskabsbrugerne til at forstå fordelingen af det fremtidige cashflow mellem investorer, långivere og andre kreditorer. Forskellige typer af informationer påvirker regnskabsbrugerens vurdering af det fremtidige cashflow forskelligt, men det er essentielt, at brugerne af den finansielle rapportering har et overblik over de ressourcer, der er tilgængelige i forhold til virksomhedens fremtidige drift.²⁵

De grundlæggende forudsætninger angivet i begrebsrammen er periodiseringsprincippet og forudsætninger om ”going concern”²⁶. Periodiseringsprincippet sørger for, at betalingstidspunktet ikke er afgørende for, i hvilken periode, den økonomiske transaktion medtages i den finansielle rapportering.²⁷

I ovenstående afsnit er målsætningen, informationsbehov og grundlæggende forudsætninger for den finansielle rapportering behandlet. I det følgende afsnit vil begrebsrammens kvalitative egenskaber blive gennemgået nærmere.

2.2. Kvalitative egenskaber

IASB beskriver i begrebsrammen en række kvalitative egenskaber, som gør årsrapportens information nyttig for regnskabsbrugerne²⁸. Relevant og troværdig repræsentation beskrives som de fundamentale egenskaber. Udover de fundamentale egenskaber omtaler begrebsrammen yderligere fire egenskaber, som IASB vurderer at være betydningsfulde for brugerne af den finansielle rapportering. Der er tale om følgende egenskaber: Sammenlignelighed - verificerbarhed - rettidighed - forståelighed.²⁹

Endvidere omtaler begrebsrammen hensynet til omkostningerne til frembringelse af de finansielle informationer i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi.³⁰

²⁵ Conceptual framework, kapitel 1, O12-O14

²⁶ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 50

²⁷ Conceptual framework, kapital 1, OB17

²⁸ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 50

²⁹ Conceptual framework, kapitel 3, QC4

³⁰ Conceptual framework, kapitel 3, QC35

De kvalitative egenskaber samt hensynet til omkostningerne til frembringelse af information kan illustreres således:

Kvalitative egenskaber		
Fundamentale	<ul style="list-style-type: none"> • Relevant • Troværdig repræsentation 	Omkostningsbegrænsning
Betydningsfulde	<ul style="list-style-type: none"> • Sammenlignelighed • Verificerbarhed • Rettidighed • Forståelighed 	

Kilde: Egen tilvirkning

Der vil i de kommende afsnit blive gået i dybden med de kvalitative egenskaber samt blive foretaget en kort gennemgang af betydningen af omkostningsbegrænsningen.

2.2.1. Relevans

Relevant finansiel information defineres som værende afgørende for regnskabsbrugerens i beslutningsprocessen. Relevant information vil pr. definition være i stand til at udøve betydelig indflydelse på regnskabsbrugerens beslutninger, hvilket kan være i det tilfælde, hvor informationen enten har karakter af at være forudsigende eller bekræftende i regnskabsbrugerens vurdering af virksomheden. Relevante informationer kan være med til at forudsige den fremtidige udvikling i en given enhed, og som konsekvens heraf give en indikation af det fremtidige cashflow, som en virksomhed vil være i stand til at generere.³¹

³¹ Conceptual Framework, kapitel 3, QC 6 – QC 10

I vurderingen af relevans er ”væsentlighed” et vigtigt element. Noget der er væsentligt i en virksomhed kan være uvæsentligt i en anden virksomhed. Dette kan både være i forhold til størrelsen på de rapporterede tal samt karakteren af den informationen, der rapporteres³². Et eksempel på en væsentlig transaktion kan være, at selvom omsætningen på et nyt marked er uvæsentlig i forhold til virksomhedens samlede omsætning, så vil virksomhedens performance på det nye marked potentielt være særdeles væsentlig for regnskabsbrugerens vurdering af virksomhedens fremtidige evne til at frembringe cashflow.

For at informationen er relevant er det vigtigt, at den er rettidig³³. Dette vil dog i mange tilfælde stå i modsætningsforhold til, at informationen skal være troværdigt repræsenteret, hvorfor der vil ligge en afvejning imellem rettidighed og troværdig repræsentation. Egenskaben troværdig repræsentation vil blive gennemgået i det følgende afsnit.

2.2.2. Troværdig repræsentation

En finansiell rapportering repræsenterer et økonomisk overblik i ord og tal. For at sikre at informationerne, der rapporteres er troværdige, skal informationerne være komplette, neutrale og uden fejl. Repræsentation af oplysningerne vil aldrig blive helt troværdige, idet det er sjældent, at alle informationer er perfekte, hvis nogensinde. Målet for den regnskabsaflæggende virksomhed er at danne en finansiell rapportering, der sikrer den maksimale troværdige repræsentation³⁴.

Komplette informationer betyder, at alle nødvendige informationer, som regnskabsbrugerens har behov for, for at forstå de økonomiske begivenheder i den periode den finansielle rapportering dækker over, er medtaget i den finansielle rapportering³⁵.

For at informationerne kan kaldes neutrale, er det vigtigt, at forudbestemte holdninger ikke inddrages i udvælgelsen eller præsentationen af finansielle informationer. Informationerne må ikke være manipuleret, favoriseret, vægtet mv., da regnskabsbrugerne af den finansielle information således fejlagtigt vil kunne modtage informationerne positivt eller negativt. For at informationerne er fri for fejl, er der et

³² Conceptual framework, kapitel 3, QC11

³³ PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 51

³⁴ Conceptual framework, kapitel 3, QC12

³⁵ Conceptual framework, kapitel 3, QC13

krav om, at der ikke er fejl eller udeladelser i beskrivelsen af begivenheden. Endvidere er det vigtigt at sikre, at processen til brug for frembringelsen af informationen er valgt og implementeret uden fejl³⁶.

Som nævnt ovenfor vil der være modsætningsforhold imellem kravet om relevans og troværdig repræsentation, da et meget vigtigt aspekt af relevans er rettidigheden og dermed informationernes aktualitet.

Kilde: Egen tilvirkning

I modsætning hertil står troværdig repræsentation, hvor der i mange tilfælde vil opnås en højere kvalitet i informationen, hvis den aktuelle begivenhed eller transaktion, som ønskes rapporteret, er helt overstået og dermed kender alle kendsgerninger og fakta, som skal medtages i rapporteringen. Der skal derfor ske en afvejning og balancering imellem de fundamentale, kvalitative egenskaber ved udarbejdelsen af den finansielle rapportering.

Udover relevans og troværdig repræsentation, oplyser begrebsrammen om yderligere fire kvantitative egenskaber. Disse egenskaber skal være med til at forøge nytteværdien af årsrapporten ud fra en forudsætning om, at informationerne er relevante og troværdigt repræsenteret³⁷. De fire yderligere egenskaber vil blive gennemgået i nedenstående afsnit.

2.2.3. Sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed

Sammenlignelighed	Det skal være muligt for regnskabsbrugeren at sammenligne regnskaber og regnskabsinformationer, således der kan træffes relevante beslutninger. Sammenlignelighed øger nytteværdien af den information, som er relevant og troværdigt repræsenteret. Dette indebærer, at den finansielle rapportering fra en virksomhed kan sammenlignes med den finansielle rapportering fra en anden virksomhed, eller med den finansielle rapportering fra den samme virksomhed.
--------------------------	---

³⁶ Conceptual framework, kapitel 3, QC15

³⁷ Conceptual framework, kapitel 3, QC19

	somhed i en anden periode. Dette kræver, at der er en konsistent rapportering fra år til år, og at en sammenlignelig økonomisk transaktion fra virksomhed til virksomhed, rapporteres ensartet. Når regnskaberne er sammenlignelige og konsistente, bliver det muligt for brugeren af den finansielle rapportering at se, hvordan de enkelte virksomheder performer i forhold til hinanden. ³⁸
Verificerbarhed	Informationerne i den finansielle rapportering skal være verificerbare for at regnskabsbrugeren kan stole på dem. Verificerbarhed gør, at forskellige regnskabsbrugere skal kunne opnå den samme forståelse på baggrund af de informationer, der er givet i regnskabet. De forskellige regnskabsbrugere vil dog ikke nødvendigvis opnå den samme konklusion på baggrund af de informationer, der er tilgængelige i regnskabet. ³⁹
Rettidighed	Informationerne skal være rettidige, således de er tilgængelige for beslutningstagerne i tide til at kunne påvirke deres beslutninger. Rettidighed hænger som nævnt nøje sammen med relevans. I de tilfælde, hvor informationer bliver mindre rettidige, vil de ikke være så anvendelige i analysen af virksomhedens udvikling og performance. ⁴⁰
Forståelighed	Den finansielle rapportering er udarbejdet til brug for brugere, der forventes at have et rimeligt kendskab til forretnings og økonomiske aktiviteter, hvorfor det må forventes at informationerne er brugbare, og brugerne forstår at anvende dem kritisk og med omhu. ⁴¹

2.2.4. Omkostningsbegrænsning

Begrebsrammen indeholder ligeledes bestemmelser, hvor omkostningerne til frembringelse af de finansielle informationer skal holdes op imod regnskabsbrugerens informationsværdi⁴². Dette medfører, at nogle informationer kan udelades under forudsætning af, at de ikke er relevante for regnskabsbrugeren.

³⁸ Conceptual framework, kapitel 3, QC20-25

³⁹ Conceptual framework, kapitel 3, QC26

⁴⁰ Conceptual framework, kapitel 3, QC29

⁴¹ Conceptual framework, kapitel 3, QC32

⁴² Conceptual framework, kapitel 3, QC35

2.3. Opsummering

IASB's begrebsramme anvendes som en overordnet guideline for kommende nye internationale regnskabsstandarder, samt til fortolkning i anvendelsen af såvel gældende standarder, som ved behandling af emner, der ikke er omfattet af en standard. Begrebsrammen er under udvikling, men bliver stadig i sin nuværende form anvendt som fundament for nye internationale regnskabsstandarder.

Begrebsrammen skal være med til at sikre, at potentielle og nuværende investorer, långivere og andre kreditorer, via den finansielle rapportering får de informationer, de skal bruge i deres vurdering af en virksomheds evne til at generere et fremtidigt positivt cashflow. Ved at definere en primær gruppe af modtagere af den finansielle rapportering, forsøger IASB at sikre et fokuseret arbejde med udarbejdelsen af nye standarder.

I begrebsrammen bliver de kvalitative egenskaber beskrevet. De fundamentale egenskabers relevans og troværdig repræsentation beskrives, som de mest afgørende egenskaber til sikringen af, at regnskabsbrugeren kan anvende de rapporterede informationer, som grundlag for økonomiske beslutninger. Der vil i nogen grad være et modsætningsforhold imellem relevans og troværdig repræsentation, hvor det er den rapporterende virksomheds opgave at balancere herimellem.

De fire underliggende egenskaber sammenlignelighed, verificerbarhed, rettidighed og forståelighed er med til at øge nytteværdien af den finansielle rapportering.

Begrebsrammen bliver som nævnt ovenfor anvendt i afhandlingen som kriteriesæt ved vurderingen af ændringsforslagenes betydning for regnskabsbrugers informationsværdi. Inden behandlingen af ændringsforslagene vil den nuværende regulering af omsætning blive gennemgået i det følgende afsnit.

3. Den nuværende regnskabsmæssige behandling af omsætning

I det følgende afsnit vil de nuværende regler omkring indregning og måling af omsætning blive belyst. IAS 18 regulerer som udgangspunkt al omsætning. Undtagelsen hertil er indregning af omsætning fra entreprisekontrakter, der reguleres i IAS 11.

Standarderne behandler ikke indtægter hidrørende fra⁴³:

- Leasing kontrakter, IAS 17
- Udbytte fra investeringer, IAS 28
- Forsikringskontrakter, IAS 39
- Ændring i dagsværdien af finansielle aktiver m.fl., IAS 39.

I de internationale standarder anvendes der to forskellige indregningsmetoder, henholdsvis faktureringsmetoden beskrevet i IAS 18 og produktionsmetoden beskrevet i IAS 11. Indregning af salg af tjenesteydelser og omsætning fra entreprisekontrakter indregnes ud fra produktionsmetoden, såfremt betingelserne herfor i IAS 11 er opfyldte. Ved omsætning fra salg af varer samt kontrakter med kunder, hvor betingelserne for indregning efter produktionsmetoden ikke er opfyldte, skal indregning ske ud fra faktureringsmetoden. Denne sondring mellem de forskellige typer af omsætning er vigtig for at kunne anvende det korrekte indregningsprincip.

IAS 11 angiver udelukkende indregningsprincipper, og målingen af omsætningen skal i alle tilfælde foretages ud fra reglerne i IAS 18. Målingen af omsætningen vil derfor blive gennemgået sammen med de øvrige bestemmelser i IAS 18.

Jævnfør begrebsrammen kan indregningen af indtægter ske, når der forekommer en stigning i fremtidige økonomiske fordele forbundet med et aktiv, eller når der vil ske et fald i en forpligtigelse. Derud-

⁴³ IAS 18, afsnit 6

over skal den økonomiske transaktion kunne måles pålideligt⁴⁴. I de efterfølgende afsnit vil der blive gået i dybden med de to standarder.

3.1. IAS 18 (omsætning)

IAS 18 finder anvendelse ved indregning af indtægter fra salg af varer og tjenesteydelser samt ved andres brug af selskabets aktiver, som medfører indtægter i form af rente, royalties eller udbytte.⁴⁵

Standarden arbejder videre ud fra definitionen af indtægter i begrebsrammen. IAS 18 definerer omsætning således: *Omsætningen er bruttotilgange af økonomiske fordele i regnskabsåret, der opstår som led i en virksomheds ordinære drift, når disse tilgange resulterer i vækst i egenkapitalen, bortset fra forøgelser som følge af indbetaling fra ejere.*⁴⁶

En væsentlig problemstilling inden for regnskabsområdet er selve indregningstidspunktet for omsætningen. Dette område vil derfor udgøre en betydelig del af gennemgangen af IAS 18.

3.1.1. Indregning

Omsætningen skal indregnes efter IAS 18, når følgende kriterier er opfyldt⁴⁷:

- Alle væsentlige risici og fordele knyttet til besiddelse af det pågældende aktiv er ved transaktionen overgået til køber.
- Selskabet har ikke længere et sådant ledelsesmæssigt engagement i eller effektiv kontrol over aktivet, som normalt forbindes med at besidde ejendomsretten over dette.
- Indtægten fra transaktionen kan opgøres pålideligt.
- Det er sandsynligt, at de økonomiske fordele forbundet med transaktionen vil tilgå selskabet.
- Omkostninger ved transaktionen kan opgøres pålideligt.

De to første kriterier er reelt udtryk for, at indtjeningsprocessen skal være fuldendt, for at omsætningen kan indregnes. Der skal i den forbindelse foretages en konkret vurdering af, hvorvidt de væsentligste

⁴⁴ Fedders & Steffensen, side 114-115

⁴⁵ IAS 18, afsnit 1

⁴⁶ IAS 18, afsnit 7

⁴⁷ IAS 18, afsnit 14

risici og fordele er overgået til køberen. Det er afgørende for vurderingen af risikoovergangen, at denne ses både fra sælgers og købers synsvinkel. I de fleste transaktioner anses den juridiske risikoovergang (ofte leveringstidspunktet), som værende en afgørende indikation på, hvornår risikoen overgår fra sælger til køber.

Hvis virksomheden fortsat har væsentlige risici tilknyttet ejendomsretten, vil transaktionen ikke kunne anses for værende et salg, og omsætning kan derfor ikke indregnes. Dette kan være tilfældet i følgende situationer⁴⁸:

- Sælger har en forpligtelse til at sikre en tilfredsstillende kvalitet udover det, der følger af en sædvanlig garanti.
- Indtægten fra salget er afhængig af købers videresalg af det købte.
- Varen er leveret under forudsætning af efterfølgende installation, og denne installation må betragtes som en ikke uvæsentlig del af kontrakten.
- Køber har ret til at returnere varerne, og der er usikkerhed om, hvorvidt køberen vil udnytte denne ret.

I ovenstående tilfælde vil det blive baseret på en konkret vurdering af, hvornår risikoovergangen er overgået. Et eksempel herpå kan være, at den regnskabsafklæggende virksomhed sælger en vare, som ikke tidligere er leveret/produceret, og derfor bliver nødt til at afvente en endelig godkendelse af kvaliteten fra kunden, før indregningen af omsætningen kan foretages.⁴⁹

Kriterierne for indregning af omsætningen er forholdsvis klare i deres formulering. Overgangen af det ledelsesmæssige engagement er et praktisk kriterium, der indebærer, at den sælgende virksomheds fysiske rådighed over aktivet skal være afskåret. Når den fysiske rådighed over et aktiv er overgået til køber, og køber således har rådighed over aktivet, kan omsætningen indregnes.⁵⁰

⁴⁸ IAS 18, afsnit 16

⁴⁹ Fedders & Steffensen, side 510-511

⁵⁰ Fedders & Steffensen, side 511

Kravet om, at de økonomiske fordele tilfalder virksomheden, er opsat for at sikre, at virksomheden ikke indregner en omsætning, på eksempelvis varer, hvor der er en risiko for, at kunden udnytter en returret. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvor en virksomhed ikke har nogen returhistorik på salg af de pågældende varer. Såfremt dette er tilfældet, kan indregningen af omsætningen i nogle situationer blive udskudt indtil returretten er udløbet. Når den regnskabsaflæggende virksomhed har oparbejdet en brugbar historik på området, vil indregningen af omsætningen eventuelt kunne fremrykkes til leveringstidspunktet, såfremt de andre kriterier er opfyldte.

Desuden skal kundens betalingsdygtighed vurderes, som en del af vurderingen af opfyldelse af kravet om sandsynligheden for, at de fremtidige økonomiske fordele tilfalder virksomheden. Er en kunde ikke betalingsdygtig på transaktionstidspunktet, skal omsætningen ikke indregnes. Hvis det først er efterfølgende at betalingsdygtigheden opstår, indregnes tabet som en omkostning.⁵¹

Normalt anvendes indregningskriterierne i IAS 18 samlet på en transaktion. I enkelte tilfælde kan det dog være nødvendigt at dele transaktionen op, for at indregningen afspejler den underliggende økonomiske virkelighed. Et eksempel herpå kan være, når en levering af en vare eller tjenesteydelser sker over flere omgange, hvorfor det vil være mest retvisende, at indregningen også foregår over flere omgange. Omvendt kan der ligeledes være tilfældet, hvor en virksomhed først vil kunne foretage en indregning af transaktionen, når hele transaktionen er afsluttet, da de enkelte bestanddele er sammenhængende. Dette er tilfældet, hvor varer eller serviceydelserne er forbundet på en sådan måde, at den økonomiske virkning ikke kan vurderes, uden alle transaktioner ses som en helhed.⁵²

3.1.2. Levering af tjenesteydelser og serviceydelser

Serviceydelser indregnes, når en transaktion kan skønnes pålidelig. Indregningen skal ske med udgangspunkt i transaktionens færdiggørelsesgrad på balancedagen ud fra produktionsmetoden, beskrevet i IAS 11.

⁵¹ Fedders & Steffensen, side 511

⁵² IAS 18, afsnit 13

I lighed med indregning af omsætning fra salg af varer, indregnes omsætningen ved levering af tjenesteydelser, når udfaldet af transaktionen kan skønnes pålideligt. Følgende betingelser skal være opfyldte for at indregningen kan finde sted⁵³:

- Omsætningen kan måles pålideligt.
- Det er sandsynligt, at de økonomiske fordele forbundet med transaktionen vil tilgå virksomheden.
- Transaktionens færdiggørelsesgrad på balancedagen kan måles pålideligt og,
- Omkostninger, som er afholdt i forbindelse med at fuldføre transaktionen og omkostninger forbundet med at fuldføre transaktionen kan måles pålideligt.

Indregning af serviceydelser indregnes efter det overordnede princip om, at indtægten indregnes i takt med, at ydelsen udføres. Omsætningen vil dermed blive indregnet i den regnskabsperiode, hvori ydelsen er udført, og virksomheden har oparbejdet ret til en fremtidig økonomisk fordel.⁵⁴

Opgørelse af en transaktions færdiggørelsesgrad skal opgøres med den metode, der giver det mest pålidelige billede af den leverede serviceydelse. Metoden vil afhænge af transaktionens art omfatte⁵⁵:

- Undersøgelse af stadiet af udført arbejde.
- Tjenesteydelser leveret til dato, som en procentdel af samlede tjenesteydelser, der skal leveres, eller
- Omkostninger der er afholdt, sammenlignet med de totale forventede omkostninger.

Kravene i IAS 11 finder generelt anvendelse på indregningen af omsætning og tilknyttede omkostninger for en transaktion, som vedrører levering af tjenesteydelser⁵⁶. Der henvises derfor til efterfølgende afsnit indeholdende en gennemgang af reglerne i IAS 11.

⁵³ IAS 18, afsnit 20

⁵⁴ IAS 18, afsnit 21

⁵⁵ IAS 18, afsnit 24

⁵⁶ IAS 18, afsnit 21

3.1.3. Måling

Omsætningen måles til dagsværdi af de modtagne tilgodehavender eller tilgodehavende vederlag, der modtages for de leverede varer eller serviceydelser. Omsætningen opgøres normalt efter aftale mellem virksomheden og kunden og måles til dagsværdi under hensyntagen til eventuelle forhandlerrabatter og mængderabatter ydet af virksomheden.⁵⁷

Når betalingen foretages i likvider, er opgørelsen af dagsværdien forholdsvis simpel. Såfremt afregningen af vederlaget bliver udskudt, kan der opstå tilfælde, hvor dagsværdien af vederlaget er mindre end den nominelle værdi af de modtagne beløb. I de tilfælde, hvor der i realiteten er tale om finansieringstransaktioner, tilbagediskonteres dagsværdien af vederlaget ud fra en opgjort rente. Herefter indregnes den opgjorte renteindtægt som en finansieringsindtægt og resten indregnes som omsætning.⁵⁸

I de tilfælde hvor varer eller serviceydelser sælges for et ikke-tilsvarende produkt, antages transaktionen at være omsætningsskabende. Ligeledes vil der i tilfælde, hvor der modtages andre varer eller tjenesteydelser, skulle opgøres en værdi af det modtagne vederlag, som en del af målingen af omsætningen. Når der byttes varer eller serviceydelser (samme art og værdi), betragtes dette ikke som en omsætningsskabende transaktion.⁵⁹

3.2. IAS 11 (entreprisekontrakter)

IAS 11 finder anvendelse ved den regnskabsmæssige indregning af entreprisekontrakter. IAS 11 definerer entreprisekontrakter som en kontrakt, der er specifikt forhandlet med en kunde omfattende konstruktion og/eller produktion af et aktiv eller en gruppe af nært forbundne aktiver i forhold til funktion, design eller teknologi⁶⁰. Entreprisekontrakter må ikke være vedrørende massefremstillede varer eller serviceleverancer, da disse er omfattet af IAS 18.⁶¹

⁵⁷ IAS 18, afsnit 9-10

⁵⁸ IAS 18, afsnit 11

⁵⁹ IAS 18, afsnit 12

⁶⁰ IAS 11, afsnit 3

⁶¹ Fedders & Steffensen, side 411

Standarden klassificerer entreprisekontrakter ud fra to typer kontrakter⁶²:

- Fastpriskontrakter
- Kostpris-plus-kontrakter

I vurderingen af de enkelte kontrakter, skal det vurderes, om der er tale om separate entreprisekontrakter eller entreprisekontrakter som skal behandles samlet.

Separate entreprisekontrakter: ⁶³	Samlede entreprisekontrakter: ⁶⁴
Hvis en kontrakt omhandler flere aktiver, skal det enkelte aktiv behandles som en separat entreprisekontrakt. Standarden oplister følgende situationer, hvor dette er tilfældet: <ul style="list-style-type: none">• Der er afgivet tilbud for hvert enkelt aktiv.• Opførelsen af hvert aktiv er forhandlet enkeltvis, og såvel entreprenør som kunde har kunnet acceptere eller forkaste dele af kontrakten forbundet med hvert aktiv, og• Omkostningerne og omsætningen kan identificeres separat af hinanden.	En gruppe af kontrakter med en eller flere kunder behandles som en enkelt entreprisekontrakt når: <ul style="list-style-type: none">• Kontrakterne er forhandlet samlet.• Kontrakterne er så tæt forbundne, at de reelt udgør et projekt med en samlet overskudsmargin, og• Kontraktarbejder udføres samtidig eller i fortsættelse af hinanden.

Kontraktomkostningerne har stor betydning for opgørelsen af færdiggørelsesgraden og dermed indregning af omsætningen. IAS 11 beskriver ikke detaljeret opgørelsen af kontraktomkostningerne.

Til opgørelse af færdiggørelsesgraden på fastpriskontrakter kan der anvendes både input- og output modeller. Det er et krav for opgørelse af salgsværdien, at størrelsen af entrepriseomkostningerne ken-

⁶² IAS 11, afsnit 6

⁶³ IAS 11, afsnit 8

⁶⁴ IAS 11, afsnit 9

des, dog ikke i de tilfælde, hvor salgsværdien af fastpriskontrakter opgøres på baggrund af den fysiske færdiggørelsesgrad. Følgende omkostninger må indgå i opgørelsen af færdiggørelsesgraden⁶⁵:

- Omkostninger der kan henføres direkte til den enkelte kontrakt.
- Omkostninger, der kan henføres til entrepriseaktiviteten generelt.
- Andre omkostninger som kan viderefaktureres til kunden.

Omkostninger, der direkte kan henføres til entrepriseaktiviteter, er f.eks. projektforsikringer samt omkostninger til design og teknisk assistance. Indirekte omkostninger kan f.eks. være i form af afskrivninger af anlægsaktiver, der kan henføres til entrepriseaktiviteter.⁶⁶

Indregningen af omsætningen på fastpriskontrakter sker, når udfaldet kan måles pålideligt og med følgende betingelser opfyldt⁶⁷:

- Den samlede entreprisomsætning kan måles pålideligt.
- Det er sandsynligt, at økonomiske fordele forbundet med entreprisekontrakten vil tilgå virksomheden.
- Både entreprisomkostninger til færdiggørelse af kontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan måles pålideligt.
- Omkostninger knyttet til kontrakten kan identificeres og måles pålideligt, således at faktisk afholdte omkostninger kan sammenholdes med tidligere skøn.

For kostpris-plus-kontrakter kan udfaldet af en entreprisekontrakt skønnes pålideligt, når følgende betingelser er opfyldt⁶⁸:

- Det er sandsynligt, at økonomiske fordele forbundet med entreprisekontrakten vil tilgå virksomheden og

⁶⁵ IAS 11, afsnit 16

⁶⁶ Fedders & Steffensen, side 419

⁶⁷ IAS 11, afsnit 23

⁶⁸ IAS 11, afsnit 24

- Omkostningerne knyttet til kontrakten klart kan identificeres og måles pålideligt, uanset om de specifikt skal godtgøres kunden.

Ved indregning af entreprisekontrakter anvendes produktionsmetoden. I henhold til denne metode matches entrepriseomsætning med de entrepriseomkostninger, der er afholdt for at opnå den aktuelle færdiggørelsesgrad. Dette resulterer i en indregning af omsætning, omkostninger og overskud i forhold til det afsluttede entreprisearbejde.⁶⁹

Entrepriseomsætning og omkostninger indregnes ifølge produktionsmetoden i resultatopgørelsen i det regnskabsår, hvor arbejdet er udført. I de tilfælde, hvor der afholdes omkostninger vedrørende senere regnskabsår, skal disse omkostninger indregnes som et aktiv på balancen, hvis de forventes at kunne genindvindes. Entrepriseomkostningerne klassificeres som igangværende arbejde for fremmed regning, og indregnes som et aktiv på balancen.⁷⁰

Når det ud fra ovenstående skønnes, at det er sandsynligt, at de økonomiske fordele ved en entreprisekontrakt vil tilgå virksomheden, kan virksomheden indregne omsætningen. I de tilfælde, hvor der er usikkerhed omkring erholdeligheden af et beløb, der allerede er medtaget i resultatopgørelsen, skal det beløb, der er uerholdeligt, indregnes som en omkostning i stedet for at regulere omsætningen. For at virksomheden kan foretage pålidelige skøn på en indgået entreprisekontrakt, skal følgende være fastsat:

- Parternes rettigheder i forbindelse med det aktiv, som skal anlægges, bygges eller opføres.
- Det vederlag som skal udveksles, og
- Betalingsmetode- og betingelser.

Ovenstående skal være suppleret af et effektivt internt budgetterings- og rapporteringssystem⁷¹.

⁶⁹ IAS 11, afsnit 25

⁷⁰ IAS 11, afsnit 27

⁷¹ IAS 11, afsnit 28-29

I de tilfælde hvor udfaldet af en entreprisekontrakt ikke kan opgøres pålideligt, skal der kun indregnes den omsætning, der svarer til de entrepriseomkostninger, der vil kunne genindvindes. Entrepriseomkostninger skal indregnes som omkostning i det regnskabsår, hvori de er afholdte. Hvis det ved en entreprise viser sig, at alle omkostninger ikke kan genindvindes, skal omkostningerne straks indregnes i resultatopgørelsen.⁷²

I det tilfælde hvor det kan sandsynliggøres, at en entreprisekontrakt vil resultere i et tab for virksomheden, skal det forventede tab på entreprisekontrakten straks indregnes som omkostning i resultatopgørelsen⁷³. I de tilfælde hvor en delkontrakt står til et tab, skal dette tab indregnes straks, mens fortjenesten på andre delkontrakter indregnes i takt med at arbejdet udføres.

Efter gennemgangen af IAS 18 og IAS 11, vurderes det herefter muligt at besvare delspørgsmål 1, som lyder således ”*Hvordan foretages indregning af omsætning efter de nuværende regler?*”.

3.3. Delkonklusion – besvarelse af delspørgsmål 1

I den nuværende regulering indregnes omsætning fra salg af varer og tjenesteydelser ud fra IAS 18, og omsætning fra entreprisekontrakter indregnes efter IAS 11. Overordnet set defineres omsætning som bruttotilgange af økonomiske fordele i regnskabsåret, der opstår som led i en virksomheds ordinære drift, når disse tilgange resulterer i vækst i egenkapitalen, bortset fra forøgelse som følge af indbetaling fra ejere.

Efter IAS 18 indregnes omsætningen, forudsat de fem nævnte kriterier i afsnit 3.1.1. er opfyldt. De fem kriterier omfatter overførsel af væsentlige risici og fordele forbundet med varen herunder det ledelsesmæssige engagement og kontrol over varen. Endvidere er der krav om overførsel af de økonomiske fordele samt krav om, at omkostningerne ved transaktionen kan opgøres pålideligt. Ved serviceydelser gøres det gældende, at færdiggørelsesgraden skal være pålideligt opgjort, overførsel af økonomiske fordele skal være foretaget, samt omkostningerne skal kunne måles pålideligt. Endvidere skal det næv-

⁷² IAS 11, afsnit 32-34

⁷³ IAS 11, afsnit 36

nes, at der ved indregning af omsætning fra leverede serviceydelser i stort omfang henvises til produktionsmetoden, som beskrives i IAS 11.

Efter IAS 11 indregnes entreprisomsætningen når udfaldet af entrepris kontrakten kan skønnes pålideligt. Ved kostpris-plus-kontrakter skal det være sandsynligt, at økonomiske fordele vil tilfalde virksomheden, og der kan foretages en pålidelig opgørelse af omkostningerne. Når der er tale om fastpriskontrakter, er der yderligere krav til en pålidelig opgørelse af den samlede omsætning samt opgørelse af færdiggørelsesgraden og omkostningerne.

Fælles for begge IAS'er er, at selve indregningen først kan foretages, når en konkret vurdering er med til at underbygge indregningen. Overgang af risici og fordele til kunder er et afgørende tidspunkt for indregning af omsætningen. Der kan både være tale om reel overgang eller juridisk risikoovergang. Derudover er kundernes betalingsevne også en meget vigtig del af, om en omsætningen kan indregnes eller ej.

Omsætningen måles til dagsværdi af modtagne tilgodehavender eller tilgodehavende vederlag, der modtages for de leverede varer. Ved betaling i likvider, er opgørelsen af dagsværdien simpel. I de tilfælde, hvor der modtages andet end penge, eksempelvis andre varer eller tjenesteydelser, skal dagsværdien af disse bestemmes, før der kan foretages indregning.

Efter ovenstående gennemgang af de nuværende regler på regnskabsområdet, vil udkastet til den foreslåede standard for Revenue from Contracts with Customers (ED 2011) samt det offentliggjorte Staff paper 2013 blive gennemgået i det efterfølgende afsnit.

4. Revenue from Contracts with Customers “Exposure draft 2011”

I det kommende afsnit vil der blive foretaget en teoretisk gennemgang af reglerne i Exposure draft 2011. Efter en gennemgang af formålet og anvendelsesområdet i udkastet, vil gennemgangen blive struktureret ud fra den foreslåede fem-trins model.

4.1. Formål

Målet med den foreslåede standard er at skabe en samlet standard, som fremover skal regulere indregning og måling af omsætningen. Den foreslåede standard vil dermed indeholde de grundlæggende principper i indregning og måling af omsætning. Endvidere er formålet med den foreslåede standard at reducere antallet af regelsæt, der på nuværende tidspunkt regulerer omsætningen for derigennem at fjerne inkonsistens samt øge sammenligneligheden mellem industrier og virksomheder.⁷⁴

Den nye standard skal erstatte de nuværende regler, som via IAS 18 og IAS 11 regulerer regnskabsområdet. Endvidere vil standarden erstatte en lang række fortolkningsbidrag, herunder IFRIC 13⁷⁵ (Customer Loyalty Programmes) og IFRIC 15 (Agreements for the construction of Real Estate) mv.⁷⁶

4.2. Anvendelsesområdet

I udkastet til den foreslåede standard fremgår det, at omsætning opstår som en konsekvens af salg af varer og tjenesteydelser, som en del af virksomhedens ordinære aktivitet. Standarden vil samlet behandle omsætning, som opstår ud fra aftaler/kontrakter, der er indgået med virksomhedens kunder. Standarden bruger samme overordnede definition på omsætningen som begrebsrammen.⁷⁷

I nogle tilfælde vil kontrakter, der er indgået med virksomhedens kunder, delvis blive behandlet inden for rammerne af den foreslåede standard, og delvist inden for rammerne af andre IFRS'er eller IAS'er. Såfremt andre standarder indeholder specifik vejledning på udskilning og måling af kontrakter indgået med virksomhedens kunder, vil disse være gældende⁷⁸. Eksempler herpå er behandlingen af leasingkontrakter (IAS 17), forsikringsaftaler (IFRS 4) eller finansielle instrumenter (IFRS 9)⁷⁹.

Øvrige kontrakter med kunder⁸⁰, vedrørende virksomhedens ordinære drift vil blive behandlet ud fra reglerne i den nye standard Revenue from Contracts with Customers.

⁷⁴ ED 2011, IN2

⁷⁵ International Financial Reporting Interpretation Committee.

⁷⁶ ED 2011, C6. De nuværende fortolkningsbidrag vil jf. afgrænsningen ikke blive inddraget yderligere.

⁷⁷ ED 2011, afsnit 1-2

⁷⁸ ED 2011, afsnit 11

⁷⁹ ED 2011, afsnit 9

⁸⁰ Standarden definerer kundebegrebet som "A party that has contracted with an entity to obtain goods or services that are an output of the entity's ordinary activities" (ED 2011, Appendix A)

4.3. Indregning og måling af omsætningen

Indregning og måling af omsætningen behandles i det foreslåede ED 2011 i fem trin:

1. *Identify the contract with a customer.*
2. *Identify the separate performance obligations in the contract.*
3. *Determine the transaction price.*
4. *Allocate the transaction price to the separate performance obligations in the contract.*
5. *Recognize revenue when (or as) the entity satisfies a performance obligation.*

De enkelte punkter i modellen gennemgås nærmere nedenfor.

4.3.1. Trin 1 - Identifikation af kontrakten med kunden

En kontrakt er en aftale mellem to eller flere parter, som skaber en juridisk bindende rettighed og tilhørende forpligtelse. Aftalen kan både være skriftlig eller mundtlig, alt efter hvad der er virksomhedens normale forretningsmæssige praksis. De praktiske forhold omkring indgåelse og etablering af kontrakter vil variere afhængig af lovgivning, brancheforhold og den pågældende virksomhed. I nogle virksomheder vil de formelle forhold omkring kontrakterne ligeledes variere ud fra det enkelte kundeforhold samt ud fra forskellige produktgrupper og forretningsområder. Ovenstående er vigtige elementer i betragtningen om, hvornår en virksomhed har en juridisk bindende aftale med en kunde, og hvornår kontrakten dermed er forpligtende for virksomheden.⁸¹

Før der kan indregnes omsætning jævnfør den nye standard, skal der eksistere en kontrakt. Kontrakten skal opfylde samlige af følgende kriterier, før den kan indregnes⁸²:

- Kontrakten har kommerciel substans.
- Kontrakten er godkendt af involverede parter og parterne er forpligtet til at opfylde deres respektive forpligtelser i henhold til kontrakten.

⁸¹ ED 2011, afsnit 13

⁸² ED 2011, afsnit 14

- Ledelsen kan identificere parternes rettigheder og forpligtelser i forhold til overførslen af varer eller serviceydelser.
- Ledelsen skal kunne identificere betalingsbetingelser for de pågældende varer eller serviceydelser som skal overføres.

Når det besluttes, om en kontrakt skal behandles jævnfør den foreslåede standard, er de forretningsmæssige betingelser, som aftalen er indgået ud fra, en vigtig faktor. Hvis der er opsigelsesbetingelser, der gør at begge parter ensidigt har mulighed for at opsige en uopfyldt kontrakt uden at yde nogen form for kompensation til den anden part, så indikerer dette, at der ikke eksisterer en kontrakt. En kontrakt er uopfyldt, når en virksomhed ikke har overdraget nogen varer eller serviceydelser, eller når en kunde ikke er forpligtet til at betale nogen modydelse.⁸³

Såfremt der er indgået mere end en kontrakt med en kunde (eller tilknyttet enhed) på samme tid eller tidsmæssigt tæt på hinanden, skal kontrakterne ses samlet, såfremt et af nedenstående kriterier er opfyldt⁸⁴:

- Kontrakterne er forhandlet som en samlet pakke med en fælles forretningsmæssig målsætning.
- Kontraktsummen, der skal betales i en kontrakt, er afhængig af prisen eller leveringen i en anden kontrakt.
- Varer eller serviceydelser i en kontrakt eller flere kontrakter er forbundne med hensyn til design, teknologi eller funktioner (jævnfør afsnit 27-30 i ED 2011).

Virksomheden kan kombinere en portefølje af kontrakter med lignende karakteristika, hvis virksomheden med begrundet rimelighed forventer, at resultatet heraf ikke vil afvige væsentligt fra resultatet af anvendelsen af reglerne på de enkelte kontrakter.⁸⁵

Når en kontrakt er identificeret, kan der efterfølgende ske kontraktmodifikationer. Kontraktmodifikationer er en godkendt ændring i rammerne af kontrakten og/eller prisen i den indgåede kontrakt. Indtil en

⁸³ ED 2011, afsnit 15

⁸⁴ ED 2011, afsnit 17

⁸⁵ ED 2011, afsnit 6

ændring er godkendt af begge parter, skal virksomheden tage udgangspunkt i betingelser og vilkår i den oprindelige indgåede kontrakt⁸⁶. Hvis modifikationen af en kontrakt udelukkende resulterer i en ændring i transaktionsprisen, skal en virksomhed behandle dette ud fra afsnit 77-80 i ED 2011.⁸⁷

4.3.2. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser

Det næste trin i processen er identifikation af separate leveringsforpligtelser i kontrakten. En leveringsforpligtelse vil være et løfte om at overføre en vare eller en serviceydelse⁸⁸. Løftet kan være formuleret såvel eksplicit som implicit i en kontrakt. Ikke alle de aktiviteter en virksomhed udfører for at opfylde en kontrakt er en leveringsforpligtelse. Eksempelvis kan nævnes administrationsopgaver, som er med til at sikre kontrakten, men som ikke nødvendigvis konstituerer en leveringsforpligtelse.⁸⁹

Det er ikke afgørende, at leveringsforpligtelserne fremgår af kontrakten. Det afgørende er, om de varer og serviceydelser virksomheden vil overføre, fremstår separat og adskilt. En vare eller serviceydelse fremstår således separat, når følgende kriterier er opfyldt⁹⁰:

- Virksomheden sælger regelmæssigt en vare eller serviceydelser som en separat vare eller serviceydelse.
- Kunden kan drage nytte af varen eller serviceydelsen, enten uafhængig eller sammen med andre ressourcer, som kunden har til rådighed.

I enkelte tilfælde kan de ovennævnte regler ikke anvendes. Dette gælder, når begge af følgende kriterier er opfyldt⁹¹:

- Den vare eller serviceydelse, der leveres til kunden, er nødvendig og integreret i den vare eller den serviceydelse, der leveres i en kombination til den med kunden indgåede kontrakt.

⁸⁶ ED 2011, afsnit 18

⁸⁷ ED 2011, afsnit 20

⁸⁸ ED 2011, afsnit 23-24

⁸⁹ ED 2011, afsnit 25, ED 2011, Appendix A

⁹⁰ ED 2011, afsnit 28

⁹¹ ED 2011, afsnit 29

- Varer eller serviceydelser er væsentligt modificeret for at opfylde den kontrakt kunden har indgået.

Hvis ovenstående to faktorer er opfyldt, så skal varer og/eller serviceydelserne behandles som én leveringsforpligtelse.

For at gøre det hele praktisk muligt, kan en enhed vælge, at to eller flere varer eller serviceydelser kan kombineres i en kontrakt til en leveringsforpligtelse, såfremt de har samme mønster for overførsler til kunden.⁹²

4.3.3. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen

Efter at have gennemgået de kontraktlige betingelser samt de leveringsforpligtelser, der udspringer eller fremgår af kontrakten, skal transaktionsprisen i trin 3 fastlægges. Transaktionsprisen er i ED 2011 defineret som følger⁹³:

”Transaktionsprisen er størrelsen af det vederlag som en virksomhed forventer at blive berettiget til i bytte for at overføre varer eller serviceydelser til en kunde, bortset fra de beløb der opkræves for tredjepart”.

For at bestemme transaktionsprisen skal en virksomhed tage udgangspunkt i den indgåede kontrakt med kunden. Når transaktionsprisen skal fastsættes, skal virksomheder tage følgende fire faktorer i betragtning:

1. Variable vederlag (Variable consideration)
2. Den tidsmæssige værdi af penge (The time value of money)
3. Ikke likvide vederlag (Non-cash consideration)
4. Vederlag der skal betales til kunden (Consideration payable to a customer).

De fire faktorer vil hver for sig blive gennemgået jf. nedenstående afsnit.

⁹² ED 2011, afsnit 30

⁹³ ED 2011, afsnit 50

Variable vederlag

Den samlede transaktionspris vil være et udtryk for den samlede pris, som virksomheden forventer at modtage for leveringen af varer eller tjenesteydelser ud fra den indgåede kontrakt. I denne pris skal der være taget hensyn til rabatter, bonus, bøder mv.⁹⁴ Vurderingen af den forventede transaktionspris som virksomheden er berettiget til, skal være en vurdering fra ledelsens side. Der er to forskellige metoder til opgørelse af denne værdi. Enten den forventede værdi, som er baseret på et vægtet gennemsnit af de sandsynlige beløb virksomheden er berettiget til at modtage, eller det mest sandsynlige beløb virksomheden er berettiget til. Den sidstnævnte er ifølge IASB mest anvendelig ved de kontrakter, hvor der indgår en mulig bonus, der er afhængig af virksomhedens performance.⁹⁵

I forhold til beløb der indregnes i resultatopgørelsen, skal virksomheden ligeledes være sikker på, at der er taget hensyn til f.eks. hensættelser til garantireparationer mv. Virksomheden skal endvidere være opmærksom på, at når der indregnes royalty må der ikke være usikkerhed omkring, hvorvidt virksomheden har rettighederne til at modtage denne.⁹⁶

Den tidsmæssige værdi af penge

Indeholder kontrakten en speciel finansieringsform, skal der tages højde for denne i opgørelse af transaktionsprisen. Der vil i opgørelsen af transaktionsprisen være væsentlig forskel på om betalingsbetingelserne indeholder forudbetalinger, kontant betaling ved levering, en måneds kredit eller flere måneders kredit. IASB er af den opfattelse, at der udelukkende skal tages højde for den tidsmæssige værdi af penge ved væsentlige kredittider over et år⁹⁷. Væsentligheden er meget vigtig i vurdering af den tidsmæssige værdi af penge, og derfor er det ifølge udkastet vigtigt at se på, om beløbet er væsentlig anderledes, når der gives kredit, i forhold til hvis betalingen fandt sted kontant ved overdragelse af varerne eller serviceydelserne til kunden. Dermed skal der ses på den forventede tidsperiode mellem levering af

⁹⁴ ED 2011, afsnit 53

⁹⁵ ED 2011, afsnit 55

⁹⁶ ED 2011, afsnit 57

⁹⁷ ED 2011, afsnit 60

varer eller serviceydelser og modtagelsen af penge. Slutteligt skal der ses på renteelementet i kontrakten sammenlignet med markedsrenten.⁹⁸

Hvis der er tale om et finansieringselement for en kunde skal denne afspejles, som den tidsmæssige værdi af penge. Virksomheden skal anvende den diskontorente, der vil blive brugt til beregning af den finansielle indtægt eller udgift, der opstår⁹⁹. Når der er en tidsmæssig værdi af penge, og denne er opgjort, skal indtægten ikke indregnes som omsætning, men derimod som renteindtægt eller renteudgift.¹⁰⁰

Ikke likvide vederlag

Når en virksomhed sælger en vare eller serviceydelse til en anden virksomhed og modtager, eller forventer at modtage, et ikke kontant vederlag, skal denne som hovedregel indregnes til dagsværdi (fair value). I de tilfælde, hvor en virksomhed ikke kan estimere en dagsværdi, skal virksomheden måle den indirekte ved at estimere en salgspris på den vare eller serviceydelse, der overføres til kunden.¹⁰¹

Vederlag der skal betales til kunden

I nogle transaktioner skal en virksomhed betale et vederlag (rabatter, bonusser mv.) til en kunde eller en tredjepart, som følge af bestemmelser fastlagt i den indgåede kontrakt. Såfremt dette er tilfældet, skal dette vederlag fragå transaktionsprisen på varen eller serviceydelsen.¹⁰²

Hvis der er tale om et vederlag for særskilte varer eller serviceydelser, som kunden leverer til virksomheden, skal vederlaget behandles som et varekøb. Hvis vederlaget, kunden betaler for varerne eller serviceydelsen, overstiger den reelle dagsværdi, skal det beløb, der overstiger dagsværdien, modregnes i transaktionsprisen. Såfremt det ikke er muligt at estimere en dagsværdi på den leverede varer eller serviceydelse, vil hele vederlaget skulle modregnes i transaktionsprisen.¹⁰³

⁹⁸ ED 2011, afsnit 59

⁹⁹ ED 2011, afsnit 61

¹⁰⁰ ED 2011, afsnit 62

¹⁰¹ ED 2011, afsnit 63

¹⁰² ED 2011, afsnit 65

¹⁰³ ED 2011, afsnit 66

Kreditrisiko (Collectibility)

Udover de fire ovenstående punkter skal der ved opgørelsen af transaktionsprisen endvidere tages højde for virksomhedens inddrivningsevne i forhold til det tilgodehavende, der opstår, når der overføres varer eller serviceydelser til virksomhedens kunder. I de tilfælde, hvor det vurderes, at virksomhedens kunder ikke kan betale deres gæld til virksomheden, skal dette indregnes i en særskilt linje i resultatopgørelsen, og dermed vil kundens kreditrisiko ikke direkte reducere den indregnede omsætning.¹⁰⁴

4.3.4. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate leveringsforpligtelser

Det næste trin er allokering af transaktionsprisen til de separate leveringsforpligtelser. Allokeringen skal baseres på den værdi hver enkelt vare kan sælges for separat. Den samlede salgspris vil dermed blive fordelt på de enkelte leveringsforpligtelser.

En kontraktlig indgået pris eller en listepri for en vare eller serviceydelse kan i nogle tilfælde anvendes som salgspris. I de tilfælde, hvor det ikke umiddelbart er muligt at opgøre salgsprisen, skal virksomheden estimere salgsprisen ud fra bedste evne. Estimatet skal foretages med baggrund i alle de informationer, der er til rådighed, herunder markedsinformationer, virksomhedsspecifikke informationer mv. I denne estimering skal virksomheden forsøge at maksimere brugen af kendte informationer, således at den opgjorte salgspris bliver mest mulig korrekt. Standarden har tre estimeringsmetoder den henvises til¹⁰⁵:

¹⁰⁴ ED 2011, afsnit 58

¹⁰⁵ ED 2011, afsnit 70-73

Adjusted market assessment	Expected cost plus a margin	Residual
Estimering af den salgspris kunden vil betale for produktet set i forhold til, hvad andre tilsvarende produkter er værdi-sat til. Derudover skal virksomhedens omkostnings- og marginstruktur indgå i vurderingen.	Estimering af de samlede projektkostninger, hvorefter man tillægger den forventede margin på produktet.	Denne metode anvendes ved de varer eller serviceydelser, der er meget variable eller usikre i transaktionsprisen. I disse tilfælde ses der på den totale transaktionspris for varerne og modregner de kendte transaktionspriser på de andre varer eller serviceydelser i kontrakten, hvorefter den resterende del kan allokeres til de sidste varer eller serviceydelser.

I de kontrakter, hvor varer eller serviceydelser er solgt med en rabat i forhold til produktets enhedspris, skal rabatten allokeres ud på den solgte vare eller serviceydelse og tilhørende leveringsforpligtelse, såfremt følgende kriterier er opfyldt¹⁰⁶:

- Virksomheden sælger regelmæssigt hver vare eller serviceydelse i kontrakten separat til kunder.
- Salgsprisen fra de separate salg underbygger de leveringsforpligtelser, som rabatten i kontrakten tilhører.

Det samme gør sig gældende i kontrakter, hvor der er en rabat/bonus, der er betinget af en fremtidig begivenhed eller omstændighed tilhørende en specifik leveringsforpligtelse. Dette er gældende, hvis den betingelse, der berettiger til en rabat eller bonus, er direkte tilknyttet til en specifik leveringsforpligtelse, og fordelingen af rabatten eller bonussen er fordelt i forhold til hver separat leveringsforpligtelse.¹⁰⁷

¹⁰⁶ ED 2011, afsnit 75

¹⁰⁷ ED 2011, afsnit 76

I de tilfælde hvor transaktionsprisen ændrer sig af forskellige årsager, skal virksomheden forsøge at fordele denne til de separate leveringsforpligtelser, som ændringen har tilknytning til.¹⁰⁸

4.3.5. Trin 5 - Indregning af omsætning

Når en virksomhed overfører kontrollen med en vare eller serviceydelse til en kunde (opfylder leveringsforpligtelserne), skal virksomheden indregne den omsætning, der er svarende til den transaktionspris, der er allokeret til de pågældende leveringsforpligtelser¹⁰⁹. Denne overførsel af kontrol kan ske over tid eller på et bestemt tidspunkt.

Løbende overførsel (over tid)

Den løbende overførsel af kontrol er gældende i følgende to situationer¹¹⁰:

- Opførelse af et aktiv som kunden har kontrol over, imens igangværende arbejder eller forbedringer foregår.
- Opførelse af et aktiv, der ikke har alternativ brug og hvor følgende kriterier er opfyldte:
 - Kunden modtager samtidigt de fordele, som aktivet genererer, og hvorpå der foregår igangværende arbejder eller forbedringer.
 - En anden virksomhed vil umiddelbart uden store problemer kunne overtage det foreløbige færdiggjorte arbejde, virksomheden er i gang med at udføre, og dermed overtage resten af forpligtelsen over for kunden.
 - Kunden er forpligtet til at betale for den arbejdsindsats, virksomheden har udført.

Når det skal evalueres om et aktiv har alternative anvendelsesmuligheder, skal virksomheden gennemgå kontrakten for begrænsninger og forbud om at overføre aktivet til en anden virksomhed.¹¹¹

Hvis ovenstående kriterier for den løbende overførsel af kontrol er opfyldt, skal virksomheden for hver enkelt leveringsforpligtelse finde en metode til at måle den løbende overførsel af kontrol, for derigen-

¹⁰⁸ ED 2011, afsnit 78

¹⁰⁹ ED 2011, afsnit 31-34

¹¹⁰ ED 2011, afsnit 35

¹¹¹ ED 2011, afsnit 36

nem at fastlægge, hvornår der kan foretages indregning af omsætning. Egnede metoder til måling af fremskridt inkluderer output- og input metoder.¹¹²

Output metoder ¹¹³	<p>Der vil ske indregning ud fra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Produktionen af varer eller serviceydelser.• Leverede varer eller serviceydelser.• I kontrakten indlagte milepæle, eller• Opgørelse af udført arbejde i forhold til kontrakten. <p>Denne metode er af IASB vurderet til at være mest korrekt. Metoden er ofte omkostningskrævende, og det kan være vanskeligt at lave korrekte opgørelser over fremgangen af opfyldelsen af leveringsforpligtelsen over for kunden.</p>
Input metoder ¹¹⁴	<p>Input metoder indregner omsætningen på baggrund af de anvendte inputs ud af de samlede forventede input til opfyldelse af leveringsforpligtelsen.</p> <p>Dette kan være på baggrund af eksempelvis anvendt vareforbrug, arbejdstimer, påløbne omkostninger, anvendte maskintimer, leverede færdige produkter samt andre mål vurderet ud fra de enkelte kontrakter.</p> <p>Ulempen ved input metoder er, at der som regel ikke er sammenhæng mellem virksomhedernes input og overførsel af kontrollen af varer eller serviceydelser. Derfor skal virksomheder tage højde for effekten af input, der ikke er med til at opfylde de opgjorte leveringsforpligtelser, eksempelvis ekstra forbrug af timer mv.</p>

¹¹² ED 2011, afsnit 40

¹¹³ ED 2011, afsnit 41-43

¹¹⁴ ED 2011, afsnit 44-45

Overførsel på et bestemt tidspunkt (point in time)

Når der sker en overførsel af en varer på et bestemt tidspunkt, skal en virksomhed overveje reglerne i ED 2011, afsnit 31-33, som er behandlet i afsnit 4.3.5. Derudover skal en virksomhed overveje følgende faktorer, der indikere, at der er foregået overgang af kontrol (indikationen er ikke begrænset til nedenstående og er afhængig af den enkelte salgstransaktion)¹¹⁵:

- Kunden har en forpligtelse til at betale virksomheden for aktivet.
- Den lovlige ejendomsret er overgået til kunden.
- Den fysiske besiddelse af aktivet er overgået til kunden.
- Risici og afkast tilknyttet aktivet er overgået til kunden.
- Der er foregået en accept af modtagelsen af aktivet fra kunden, og derved en ret til at dirigere brugen af aktivet.

Ovenstående punkter er blot nogle indikationer på, hvornår der er foregået overgang af kontrol med et aktiv til en kunde og derved, hvornår omsætningen kan indregnes.

4.3.6. Kontraktomkostninger

Udkastet giver ligeledes en vejledning til behandlingen af de omkostninger, der opstår i forbindelse med indgåelse eller opfyldelse af en kontrakt med en kunde. De omkostninger, der ikke er behandlet i andre standarder, skal behandles jævnfør ændringsforslagene, hvis følgende kriterier er opfyldt¹¹⁶:

- Omkostninger der relateres direkte til en kontrakt eller forventet kontrakt.
- Omkostninger der genererer eller forbedrer de ressourcer, som virksomheden anvender til at opfylde deres leveringsforpligtelser i fremtiden, og
- Omkostninger der forventes at blive genindvundne.

Hvis ovenstående kriterier er opfyldt, skal virksomheden indregne de omkostninger der relaterer sig direkte til en kontrakt eller en forventet kontrakt. Omkostningerne inkluderer følgende¹¹⁷:

¹¹⁵ ED 2011, afsnit 37

¹¹⁶ ED 2011, afsnit 91

- Direkte lønomkostninger.
- Materialer der bruges i forbindelse med servicering af kunden.
- Allokering af omkostninger der relaterer sig direkte til kontrakten eller en forventet kontrakt.
- Omkostninger der eksplicit kan faktureres til kunden under en kontrakt.
- Andre omkostninger der er opstået som konsekvens af virksomhedens indgåelse af kontrakten.

Omkostninger, der ikke kan indregnes på kontrakterne, inkluderer administrationsomkostninger, omkostninger til allerede indfrieede leveringsforpligtelser samt omkostninger til spildt arbejdskraft og spildt vareforbrug.¹¹⁸

Ved indgåelse af kontrakter, hvor en virksomhed forventer, at de meromkostninger, virksomheden har ved indgåelse af kontrakten, kan genindvindes på et senere tidspunkt, skal omkostningerne aktiveres som et aktiv på balancen. Meromkostningerne, som virksomheden får i forbindelse med indgåelse af en kontrakt, består af de omkostninger, som de ikke ville have fået, hvis de havde undladt at indgå kontrakten. Et eksempel herpå kan være salgskommission. Omkostninger, som en virksomhed får i forbindelse med indgåelse af kontrakt, der ville være afholdt uanset om kontrakten blev indgået eller ej, skal indregnes som en omkostning, når de er afholdt.¹¹⁹

Når en virksomhed køber et specifikt aktiv, der skal være med til at sikre og/eller opfylde en kontrakt, skal virksomheden afskrive dette aktiv efter samme mønster, som overførslen af de tilknyttede varer eller serviceydelser. Ligeledes skal virksomheden udføre en nedskrivningstest på aktivet for at sikre, at der ikke er værdiforringelser af aktivet, der ikke er afspejlet i den foretagne afskrivning.¹²⁰

4.3.7. Tabsgivende leveringsforpligtelser

I de tilfælde hvor der er risiko for en tabsgivende leveringsforpligtelser, skal virksomheden foretage en vurdering af, om de omkostninger der skal til for at opfylde leveringsforpligtelsen, er større end den

¹¹⁷ ED 2011, afsnit 92

¹¹⁸ ED 2011, afsnit 93

¹¹⁹ ED 2011, afsnit 94-97

¹²⁰ ED 2011, afsnit 98 og afsnit 102

transaktionspris virksomheden, får for at opfylde leveringsforpligtelsen. Det er kun et krav i de kontrakter, der bliver indfriet over tid og samtidig løber i en periode, der er længere end et år. Hvis der er et truende tab, skal tabet indregnes som et passiv på balancen, og en tilsvarende udgift skal medtages i resultatopgørelsen.¹²¹

Når en virksomhed skal vurdere om en kontrakt er tabsgivende, skal den se på hvilke af følgende omkostninger der er lavest:

- Omkostninger der direkte relaterer sig til opfyldelse af leveringsforpligtelsen ved at overføre de aftalte varer eller serviceydelser, eller
- den omkostning der skal betales for at komme ud af leveringsforpligtelsen, hvis virksomheden har tilladelse til at ophæve kontrakten frem for at overføre de aftalte varer eller tjenesteydelser.

Den gæld, der opstår som konsekvens af den tabsgivende leveringsforpligtelse, skal indregnes på balancen med det beløb, der overgår den til leveringsforpligtelsen allokerede transaktionspris. Gælden skal revurderes ved hver periodeafslutning, såfremt der har været ændringer til tidligere antagelser. En eventuel ændring skal bogføres som en yderligere omkostning eller en reduktion af omkostningerne.¹²²

Når en virksomhed konstaterer, at der er en tabsgivende leveringsforpligtelse, skal virksomheden ligeledes vurdere, om der er nogle aktiver tilknyttet kontrakten, som skal nedskrives. Hvis behovet for nedskrivning af aktivet overstiger den regnskabsmæssige værdi af aktivet, skal dette indregnes som en særskilt forpligtelse.¹²³

4.4. Opsummering

ED 2011 er IASB's forslag til en ny standard for indregning af omsætning. Den endelige standard kommer til at erstatte de nuværende reguleringer i IAS 18 og IAS 11. Ved at erstatte de nuværende standarder, der regulerer området, vil der i fremtiden kun være en standard, der regulerer omsætningen.

¹²¹ ED 2011, afsnit 86

¹²² ED 2011, afsnit 87-88

¹²³ ED 2011, afsnit 89

Blandt andet forventes det, at sammenligneligheden vil blive øget og inkonsistensen vil blive fjernet, når de mange reguleringer og fortolkninger fjernes.

I reguleringen er der en fem-trins model, der kommer til at regulere indregningen af omsætningen. Modellen er opbygget ud fra, at såvel simple som komplekse transaktioner skal behandles via modellen.

I forhold til tidligere reguleringer på området, har fem-trins modellen en mere struktureret tilgangsvinkel til indregning og måling af omsætning.

Denne strukturerede gennemgang kan virke lidt overvældende for simple kontrakter, men samtidig sikrer modellen, at indregningen og måling af omsætning fremover vil foregå ud fra samme struktur.

Den endelige standard forventes offentliggjort i 2013, og som opfølgning på ED 2011 har IASB i foråret 2013 udsendt et Staff Paper, hvoraf det kan konkluderes, at IASB vil holde fast i den foreslåede fem-trins model, med nogle mindre ændringer til enkelte regler under de fem trin. Dette Staff Paper vil blive behandlet i nedenstående afsnit, hvorefter det vurderes muligt at besvare delspørgsmål 2.

5. Staff Paper 2013 "Summary of redeliberations decisions"

I februar 2013 udsendte IASB et Staff Paper, som giver en indikation af den endelige standard. Det er stadig muligt for IASB at lave ændringer i den endelige standard. I det kommende afsnit vil de væsentligste ændringer, der er sket fra november 2011, hvor ED 2011 blev publiceret, til februar 2013 hvor Staff Paper 2013 blev publiceret, blive gennemgået. I lighed med tidligere i opgaven vil denne gennemgang følge de fem trin i ED 2011.

5.1. Identificering af kontrakter

Den nye standard skal anvendes på alle omsætningsskabende kontrakter indgået med en kunde, som konsekvens af virksomhedens ordinære drift. I forhold til ED 2011 er standarden udviklet til ikke blot at inkludere alle kontrakter med kunder, men også til at inkludere samarbejdspartnere eller parter, hvis de i teorien opfylder kravene for at være en kunde i de transaktioner, der foregår imellem dem.¹²⁴

¹²⁴ Staff Paper, afsnit 9.

5.2. Trin 1 – Identifikation af kontrakten med kunden

De generelle kriterier i ED 2011, der skal være opfyldt, for at der reelt er tale om en kontrakt, er yderligere specificeret i det udsendte Staff Paper:¹²⁵

- Betalingsforpligtelserne afspejler en usikkerhed om kundernes hensigt.
- Årsagen til at indgå i en kontrakt, set i lyset af virksomhedernes forretningsmodel.
- Erfaringer eller mangel på disse med kunden med lignende transaktioner.

Disse indikationer er yderligere krav til de kriterier, der i forvejen skal opfyldes for at en kontrakt kan identificeres.¹²⁶

5.3. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser

Kontraktmodifikation

IASB har valgt at bibeholde formuleringen i ED 2011 omkring kontraktmodifikationer. De har valgt at præcisere, at en kontraktmodifikation/et kontrakt krav mod en virksomhed kan anses for værende godkendt, når den bliver bindende og dermed skaber forpligtelser for de involverede parter. En modifikation kan både aftales mundtligt og skriftligt, eller blive antydnet af den normale forretningsmodel.

IASB har fjernet den praktiske og hensigtsmæssige metode, der gav en virksomhed mulighed for at bogføre to eller flere adskilte varer eller serviceydelser som én leveringsforpligtelse, hvis disse varer eller serviceydelser har samme overførselsmønster til kunden.¹²⁷

Desuden har IASB valgt at præcisere, at en kontraktmodifikation, der udelukkende påvirker salgsprisen, skal behandles som alle andre kontraktmodifikationer. Denne ændring i prisen vil blive indregnet fremadrettet eller i en samlet opsamling, afhængig af om de resterende leveringsforpligtelser er adskilte¹²⁸.

¹²⁵ PwC, Dataline "A look at current financial reporting issues", side 22.

¹²⁶ Staff Paper, afsnit 14

¹²⁷ Staff Paper, side 5

¹²⁸ Staff Paper, side 4

Identifikation af separate leveringsforpligtelser

I forhold til ED 2011 præciseres det, hvornår der identificeres separate leveringsforpligtelser. Før der er en separat leveringsforpligtelse, skal følgende kriterier også være opfyldte:¹²⁹

- Den lovede vare eller serviceydelse er muligt at udskille, fordi kunden kan få fordele fra denne, enten separat eller sammen med andre ressourcer virksomheden har til rådighed.
- Den lovede vare eller serviceydelse er adskilt inden for rammerne af kontrakten, fordi varen eller serviceydelsen ikke er særligt afhængig eller særligt forbunden med andre varer eller serviceydelser i kontrakten.

Desuden er der, i vurderingen af om en lovet varer eller serviceydelse er adskilt i en kontrakt, tilføjet følgende indikationer:¹³⁰

- Virksomheden skal ikke yde nogen væsentlig service for at integrere varerne eller serviceydelserne i den gruppe af varer eller serviceydelser, der leveres.
- Kunden har mulighed for at købe varer eller serviceydelser, eller lade være, uden dette giver nogen væsentlig indvirkning på de andre lovede varer eller serviceydelser.
- Varen eller serviceydelserne ændrer ikke væsentlig på en anden vare eller serviceydelse i kontrakten.
- Varen eller serviceydelserne er ikke en del af en serie af fortløbende leverede varer eller serviceydelser lovet i en kontrakt, som opfylder følgende kriterier:
 - Et løfte om at overføre varer eller serviceydelser er en leveringsforpligtelse, som er indfriet over tid.
 - Virksomheden bruger den samme metode for at måle fremgang, som til at skildre overførslen af varer eller serviceydelser til kunden.

¹²⁹ Staff Paper, side 5

¹³⁰ Staff Paper, side 6

5.4. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen

Begrænsning på indtægtsføring

I det udsendte Staff Paper har IASB opsat et mål for begrænsninger på indtægtsføringer. Virksomheder skal kunne indregne den omsætning, som ikke forventes at blive subjekt for tilbageførsler i fremtiden. Til dette formål skal virksomheden anvende dens erfaringer fra opfyldelse af lignende leveringsforpligtelser, og med denne erfaring afgøre, om der skal fratrækkes noget fra den oprindelige pris i kontrakten.

131

Der er indført en begrænsning ved målingen af transaktionsprisen, hvilket vil begrænse indregningen af indtægter fra variable vederlag gennem fastsættelse af transaktionsprisen snarere end ved at oprette en separat forpligtelse.

Desuden er det blevet præciseret, at begrænsningen udelukkende gælder kontrakter med en variabel pris og kontrakter med en fast pris, hvor det er usikkert om virksomheden er berettiget til et vederlag, selvom leveringsforpligtelserne er overholdt. Tidligere blev der anvendt en term, der havde en anden betydning i en gældende IFRS.¹³²

Den tidsmæssige værdi af penge

IASB har valgt at opretholde vejledningen om, at den tidsmæssige værdi af penge ikke er væsentlig, så længe at der maksimalt er et år mellem levering og betaling. Der er tilføjet følgende tre præciseringer¹³³:

1. En virksomheds modtagne forudbetaling for varer eller serviceydelser skal ikke ændre effekten af den tidsmæssige værdi af penge, når overførslen af varer eller serviceydelser til kunden er på foranledning af kunden.

¹³¹ Staff Paper, side 14-15

¹³² Staff Paper, side 15

¹³³ Staff Paper, side 11

2. Den praktiske tilgangsvinkel, hvor der undlades at se på den tidsmæssige værdi af penge, kan anvendes på kontrakter, hvor betalingsbetingelserne overstiger et år, men selve perioden mellem betaling og udførelse er under et år.
3. Renteindtægter er ikke ekskluderet fra at blive præsenteret som en del af omsætningen, når den opstår som en konsekvens af en kontrakt med væsentlig finansieringskomponenter.

Kreditrisiko (Collectibility)

Formuleringen omkring kundens kreditrisiko fastholdes i al væsentlighed. Desuden skal første og efterfølgende nedskrivninger på kundetilgodehavender vises i en særskilt linje i resultatopgørelsen under dækningsbidraget.¹³⁴

5.5. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate forpligtelser

Allokering af transaktionsprisen

I det offentliggjorte Staff Paper har IASB valgt at bibeholde residual modellen som metode til at estimere enhedssalgprisen for en vare eller serviceydelse, hvis denne er meget variabel eller usikker. Residual modellen anvendes til kontrakter, hvor der mindst er en eller flere varer og serviceydelser med en meget variabel eller usikker enhedssalgpris.

I de kontrakter, hvor der er to eller flere varer eller serviceydelser, med en meget variabel eller usikker enhedssalgpris, har IASB valgt, at virksomheden kan bruge en kombination af teknikker til at estimere deres enhedssalgpris. Dette sker på følgende måde¹³⁵:

- Først anvendes residual modellen til at estimere de samlede enhedssalgpriser for alle varer og serviceydelser med en meget variabel eller usikker enhedssalgpris, og
- derefter anvendes en anden teknik til at estimere den individuelle enhedssalgpris relativt i forhold til de samlede enhedssalgpriser.

¹³⁴ Staff Paper, side 13

¹³⁵ Staff Paper, side 13

IASB har desuden fastslået, at vejledningen i den nye standard relateret til allokeringen af transaktionsprisen kan blive anvendt til en bred vifte af kontrakter eller til leveringsbetingelser med samme karakteristika, såfremt virksomheden forventer, at det ikke vil give et væsentlig forandret output. Alternativet er at lave opgørelsen baseret på den enkelte kontrakt eller enkelte leveringsbetingelse hver for sig.¹³⁶

5.6. Trin 5 – Indregning af omsætning

Leveringsbetingelser indfriet over tid

IASB har justeret kriterierne til vurderingen af, hvorvidt en virksomhed indfrier en leveringsforpligtelse over tid, og dermed om virksomheden må foretage en løbende indregning af omsætning. Justeringen til kravene er som følger¹³⁷:

- Skaber virksomhedens arbejde et aktiv eller forbedrer et aktiv, som kunden kontrollerer imens opførelsen eller forbedringerne er igangværende, kan der indregnes en omsætning over tid.
- At en kunde der modtager og forbruger fordele fra et aktiv, samt at en potentiel anden leverandør ikke behøver at genudføre det udførte arbejde, sammenfattes i et kriterium til rene serviceydelseskontrakter, der ligeledes gør, at omsætningen kan indregnes over tid.
- Derudover er en kombination af alternativ anvendelse af aktivet og ret til modtagelse af betaling for udført arbejde samlet til et kriterium, hvilket ligeledes vil være en indikation på, at omsætningen kan indregnes over tid.

I forbindelse med kriterierne omkring alternativ anvendelse og ret til at modtage betaling for udført arbejde, har IASB valgt at afklare visse aspekter ud fra følgende kommentarer:¹³⁸

- Vurderingen af alternativ anvendelse skal ske ved indgåelse af kontrakten. Det skal ligeledes vurderes, om et delvist færdigt aktiv kan omdirigeres i fremstillingsprocessen, således det kan afsættes til en anden kunde.
- Retten til betaling skal kunne håndhæves. I den forbindelse skal virksomheden vurdere aftalevilkårene samt eventuel lovgivning eller juridisk præcedens, der kan tilsidesætte disse krav.

¹³⁶ Staff Paper, side 14

¹³⁷ Staff Paper, side 7

¹³⁸ Staff Paper, side 7

Måling af fremdrift mod opfyldelse af leveringsbetingelser

I forbindelse med indregning af omsætning over tid, har IASB valgt at metoderne ”enheder produceret” eller ”enheder leveret” kan give et fornuftigt grundlag for opgørelse af virksomhedens fremskridt i opfyldelse af deres leveringsforpligtelser. Dette er følgende situationer:

- ”Enheder produceret” metoden kan give et rimeligt overblik over virksomhedens produktion, hvis værdien af det igangværende arbejde til slut i perioden er uvæsentligt.
- ”Enheder leveret” metoden kan give et rimeligt overblik over virksomhedens produktion, såfremt:
 - Værdien af igangværende arbejder i slutningen af rapporteringsperioden er uvæsentlig.
 - Værdien af enheder, som er produceret men ikke leveret til kunden i slutningen af rapporteringsperioden, er uvæsentlig.

Derudover har IASB også valgt at klarlægge, hvor vigtigt det er at registrere de ikke installerede materialer, spildmaterialer og ineffektivitet, når input metoden anvendes, i forhold til ED 2011. For bedre at kunne følge målet om fremdrift og sammenhæng mellem mønstret for overførslen af varer eller serviceydelser til kunden og indregning af omsætningen over tid.¹³⁹

Efter gennemgangen af ED 2011 og Staff Paper 2013, vurderes det muligt at besvare delspørgsmål 2, som lyder således ”*Hvordan vil indregning af omsætning blive foretaget ud fra de foreslåede regler i Exposure Draft 2011, herunder med virkning af det offentliggjorte Staff Paper?*”.

5.7. Delkonklusion - besvarelse af delspørgsmål 2

Omsætning både fra salg af varer, entreprisetrakter og serviceydelser skal fremover indregnes ud fra den foreslåede fem-trins model. Modellen forklares i nedenstående tabel, hvor de væsentligste områder i de foreslåede regler i ED 2011, med tilføjelser fra Staff Paper 2013, er medtaget.

¹³⁹ Staff Paper, side 8-9

	ED 2011	Staff Paper 2013
1. Identify the contract with a customer	Formålet med trin 1 i modellen er at få afklaret, hvornår der opstår en kontrakt og hvilke grundlæggende kriterier der skal til for at understøtte kontrakten. Kontrakten vil efterfølgende danne grundlag for den indregning af omsætning, der vil ske baseret på transaktionen med kunden. Der beskrives endvidere, hvordan kontraktmodifikationer påvirker en indgået kontrakt.	I det udsendte Staff Paper beskrives yderligere indikationer på, hvornår en samarbejdspartner er forpligtet og hvad der skal overvejes i forbindelse med indikationen af en kontrakt. Herunder særligt omkring betalingsbetingelser i kontrakten, samt tidligere erfaringer med lignende transaktioner.
2. Identify the separate performance obligations in the contract	Det skal identificeres hvor mange separate leveringsforpligtelser, der er i en kontrakt. Leveringsforpligtelserne kan være implicite eller eksplicite. Det er ikke afgørende, om det fremgår direkte af kontrakten, men derimod afgørende om varerne eller tjenesteydelserne er separate og adskilte. Virksomheder kan vælge at kombinere ensartede kontrakter til én kontrakt.	Der er i det udsendte Staff Paper indsat en præcisering af, hvornår der identificeres en separat leveringsforpligtelse. Desuden indsættes der yderligere indikationer på, om en kontrakt er adskilt eller ej. Den praktiske løsning omkring kombineret af de ensartede kontrakter til én kontrakt, som foreslået i ED 2011, er fjernet i det udsendte Staff Paper.
3. Determine the transaction price	Transaktionsprisen bestemmes ud fra den oprindelige kontrakt. Den indeholder fire faktorer, der skal tages i betragtning i opgørelsen af transaktionsprisen. 1) variabelt vederlag,	I forhold til ED 2011 er der opsat mål for begrænsning af indtægtsførelse. Det vil sige, at omsætning, der er i risiko for at blive subjekt for tilbageselsler, ikke må indregnes. Denne begrænsning er kun gældende for kontrakter med en variabel pris. Kontrakter, hvor der er en fast pris, er ikke

	<p>2) den tidsmæssige værdi af penge ved betalinger udover et år,</p> <p>3) ikke kontante vederlag og</p> <p>4) vederlag der skal betales til kunden.</p> <p>Endvidere foreslås særskilte regler for kundens kreditrisiko.</p>	<p>omfattet. I forhold til den tidsmæssige værdi af penge, har IASB tilføjet præciseringer om, at forudbetalinger ikke skal reflekteres i den tidsmæssige værdi af penge, og at renteindtægter ikke skal være ekskluderet fra at blive præsenteret som omsætning.</p>
<p>4. Allocate the transaction price to the separate performance obligations in the contract</p>	<p>Ved indgåelse af kontrakter, skal transaktionspriserne allokeres til de separate leveringsforpligtelser. Allokeringen kan tage udgangspunkt i tre metoder; 1) estimering af salgsprisen sammenlignet med tilsvarende produkter, 2) estimering af de samlede projektkomkostninger med tillæg af en margin og 3) residual af leveringsforpligtelser i kontrakten. Rabatter allokeres ud på de enkelte leveringsforpligtelser.</p>	<p>I det udsendte Staff Paper blev det gentaget, at brugen af residual modellen til at estimere variable eller usikre enhedssalgspriser er effektiv. IASB uddyber brugen af modellerne og lægger op til, at en kombination af residual og individuel salgsprismodellen kan anvendes.</p>
<p>5. Recognize revenue when (or as) the entity satisfies a performance obligation</p>	<p>Indregning af omsætningen på de enkelte leveringsforpligtelser sker enten over tid eller på et bestemt tidspunkt. Når indregningen sker over tid, indregnes den efter to metoder, "Output" metoden eller "Input" metoden.</p> <p>Kontraktomkostninger, der er relevante for forpligtelserne, skal indregnes på kontrakten. Tabsgivende leve-</p>	<p>Indregning af leveringsforpligtelser der indfris over tid, har fået nye justerede kravene til, hvornår der kan ske indregning over tid. IASB har desuden tilføjet kommentarer til anvendes af "input" metoden i forbindelse med måling af fremgang og skildring af overførselsmønstret for varer og service ydelser ved opfyldelse af leveringsforpligtelser over for kunden.</p>

	ringsforpligtelser skal omkostningsføres og hensættes på balancen med den værdi, der overgår den allokerede transaktionspris. Ved hver periodeafslutning skal gælden revurderes.	
--	--	--

Besvarelsen af det andet delspørgsmål fremgår af ovenstående tabel, som viser hvordan indregningen af omsætning foretages ud fra de foreslåede regler i ED 2011 med kommentarer fra det offentliggjorte Staff Paper 2013.

I det efterfølgende afsnit, vil der blive foretaget en konsekvensanalyse, der skal vise forskellen mellem den nuværende regulering, som er beskrevet tidligere i opgaven, og ændringsforslagene gennemgået i nærværende afsnit.

6. Konsekvensanalyse

Nedenstående analyse vil synliggøre de forskelle, der er mellem den nuværende regulering og det seneste udkast til den nye standard. Analysen vil følge fem-trins modellen, ud fra ovenstående gennemgang af ændringsforslagene.

6.1. Anvendelsesområde

Den nuværende regulering foretages i IAS 18 og IAS 11. Den kommende standard, som i den nuværende form hedder ED 2011 med tilføjelser fra Staff Paper 2013, skal regulere indregningen af omsætningen, der opstår fra kontrakter med kunder, som en del af virksomhedens ordinære drift. Den foreslåede standard vil derfor fremover regulere behandlingen af omsætning fra virksomhedens ordinære drift.

Forskellen fra tidligere omkring anvendelsesområdet er primært, at den nye standard behandler alle transaktioner med kunden, på nær enkelte specifikke kontrakter, som nævnt i ovenstående afsnit. I den nye standard lægges der op til, at alle transaktioner med kunder skal reguleres i standarden, mens det tidligere var delt op i de to standarder, hvor der var særskilte indregningskriterier for entreprisetrakter. Det nye forslag til en standard er endvidere delt mere systematisk op end de nuværende standarder,

i form af den introducerede ”fem-trins model” til indregning af omsætning. Udover den mere systematiske tilgang, sker der dog ikke væsentlige ændringer ved anvendelsesområdet, da både de nuværende og de kommende regler, regulerer omsætning, der opstår fra virksomhedens ordinære aktiviteter.

6.2. Trin 1 – Identifikation af kontrakten med kunden

I ED 2011 er der en klar definition af, hvornår der er indgået en kontrakt med en kunde, hvilket ikke er tilfældet i den nuværende regulering. I forslaget til den nye standard kan en kontrakt være såvel mundtlig som skriftlig aftalt. Kontraktens udformning er afhængig af den normale forretningskutyme i virksomheden eller branchen. Dette vil i nogle virksomheder medføre, at virksomheden skal genoverveje måden, hvorpå der udfærdiges kontrakter og ordlyden heraf for at sikre, at der ud fra ændringsforslagene vil kunne identificeres en reel kontrakt.

Der er ligeledes kommet en vejledning som specifikt gennemgår, hvornår ændringer eller tilføjelser skal implementeres i eksisterende kontrakter eller om de skal behandles separat som nye kontrakter.

Der er endvidere tilføjet et krav om det kommercielle indhold i kontrakten, således der ikke blot er tale om aftaler med bytte af varer eller tjenesteydelser.

Jf. IAS 11 kan kontrakter på nuværende tidspunkt opsplittes i flere særskilte kontrakter eller modsat kan grupper af kontrakter behandles som en enkelt kontrakt¹⁴⁰. Dette adskiller sig formuleringsmæssigt fra de foreslåede regler i ED 2011, der i stedet opsplitter en kontrakt i separate leveringsforpligtelser. I praksis vil det ikke give den store ændring, da sammenlægningen og opsplitningen af kontrakterne blot foregår på forskellige tidspunkter i regelsættene.

6.3. Trin 2 – Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser

Det er i dag et krav, at virksomheder skal overveje om en transaktion indeholder ”separate identificerbare komponenter”¹⁴¹. Der er ikke nogen specifik vejledning til identificeringen af de ”separate identificerbare komponenter” under den nuværende regulering. I den nuværende regulering sker denne fordeling, som nævnt i ovenstående afsnit, ved at opsplitte kontrakter.

¹⁴⁰ IAS 11, afsnit 7-10

¹⁴¹ IAS 18, afsnit 13

I ændringsforslagene fremgår det, at en virksomhed der under normal praksis sælger en vare alene, ligeledes vil kunne sælge denne ene vare alene uden eventuelle øvrige varer, som er inkluderet i kontrakten. Det vurderes, at det vil være besværligt at foretage identifikationen af de separate leveringsforpligtelser, og i mange tilfælde vil det ende som skøn fra ledelsens side. Det vil for mange virksomheder være en fordel, at der i den nye standard er tale om indikationer og ikke kriterier, når der skal foretages en opdeling af leveringsforpligtelserne. Dette giver virksomheden mulighed for at vælge den opdeling, der passer bedst med den økonomiske substans af transaktionen.

6.4. Trin 3 – Fastsættelse af transaktionsprisen

I en del virksomheder vil indregningen af den variable omsætning ændre sig. Dette skyldes, at under de nuværende regler, indregnes det variable vederlag ikke før, det kan måles pålideligt. I den foreslåede standard skal virksomhederne indregne et estimat på den variable omsætning allerede ved indgåelse af kontrakten. Der er i den foreslåede standard kun indsat begrænsning på indregning af usikre variable omsætninger.

Ovenstående vil resultere i, at virksomheder i nogle tilfælde vil indregne omsætning tidligere end der gøres under den gældende regulering. For enkelte virksomheder vil begrænsningen omkring indregning af de usikre vederlag dog kunne udskyde indregningen af den variable omsætning. Dette er tilfældet ved incitamentsprogrammer, hvor omsætningen indregnes løbende, men hvor omsætningen ikke er sikker før hele perioden, hvori incitamentsprogrammet løber, er overstået.

Den "tidsmæssige værdi af penge" er ligeledes behandlet anderledes i ED 2011 sammenlignet med de nuværende regler. I ED 2011 er der specifikt angivet vejledning til tilbagediskontering af det modtagne vederlag. I det foreslåede ED 2011 fremgår det, at der kun skal tages højde for den tidsmæssige værdi af penge i de tilfælde, hvor der er mere end et år mellem levering af varer eller serviceydelser og betaling heraf. Desuden er der i den foreslåede standard nogle væsentlighedsbetragtninger og eksempler på, hvornår man ikke nødvendigvis behøver at lave en tilbagediskontering. Disse væsentlighedsbetragtninger indgår ikke som en del af den nuværende regulering.

6.5. Trin 4 – Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate leveringsforpligtelser

I udkastet er der ved allokering af transaktionspriser til separate leveringsforpligtelser en stor forskel i forhold til den nuværende regulering, da der i hverken IAS 18 eller IAS 11 er nogen specifik regulering af, hvordan kontrakter med flere elementer skal behandles. Dette betyder derfor, at virksomheder efter den nuværende regulering selv skal vurdere, hvilken metode de anser for at give det mest retvisende billede af de underliggende økonomiske transaktioner.

Således er den foreslåede regulering og vejledning til allokering af transaktionsprisen til separate forpligtelser en stor ændring i forhold til den nuværende regulering. Allerede ved kontraktindgåelsen skal virksomheden allokere transaktionspriserne til de enkelte separate leveringsforpligtelser. Det er et naturligt trin, da der i trin 2 i ED 2011 er fokus på opdelingen af de separate leveringsbetingelser i kontrakterne, hvorfor en regulering og vejledning til allokering af transaktionspriserne til separate forpligtelser er obligatorisk.

I den foreslåede regulering, vil der blive givet modeller til fordeling af transaktionsprisen på de enkelte leveringsforpligtelser. I den nuværende regulering er der enkelte typer af virksomheder, der anvender en residual metode, denne svarer dog ikke til den metode, der er i den foreslåede standard. I den foreslåede standard fordeles rabat, bonus mv., ud på de enkelte leveringsforpligtelser, som de vedrører, inden der foretages en residual beregning af enhedssalgprisen. Ovenstående model vil blive begrænset, da der under den nye standard i lighed med i dag vil være mange virksomheder, der estimerer en enhedssalgpris, på baggrund af tidligere erfaringer eller ud fra de to metoder ”Adjusted market assessment” eller ”Expected cost plus a margin”.

6.6. Trin 5 – Indregning af omsætning

I ED 2011 er en af grundpillerne, at omsætning indregnes i takt med, at de opgjorte leveringsforpligtelser opfyldes. Dette vil ske ud fra overdragelse af kontrollen til kunden. I ED 2011 defineres kontrol, når en kunde overtager råderetten over aktivet, retten til at modtage de fordele aktivet giver samt kontrollen over aktivet. Desuden inkluderer kontrol også muligheden for at afholde andre fra at anvende og modtage fordelene fra aktivet.

I den nuværende regulering efter IAS 11 indregnes en indtægt i takt med færdiggørelsesgraden på transaktionen. I IAS 18 skal en delleverance være gennemført, det vil sige, alle væsentlige fordele og risici skal være overført til køberen. Den nuværende regulering anvender dermed udtrykket ”risikoovergang”, som værende afgørende for indregning af omsætning, hvor der i de foreslåede regler skal være tale om en overdragelse af ”kontrol”.

Der er reelt kun en mindre forskel i den måde den nuværende regulering indregner omsætning på og hvordan ED 2011 indregner omsætningen. Det vurderes, at forskellen dermed primært består i, at ændringsforslagene omtaler det vigtigste indregningskriterium som opfyldelse af en leveringsforpligtelse via overdragelse af kontrol, hvor det efter de nuværende regler er den juridiske risikoovergang, der er afgørende for indregningstidspunktet.

Ovenstående konsekvensanalyse opdelt efter de fem trin skal sammen med casen besvare del spørgsmål 3. Ovenstående gennemgang synliggør de teoretiske forskelle og gennemgangen af casen vil som en praktisk analyse, illustrere ændringsforslagenes påvirkning.

7. Praktisk analyse af ændringsforslagene (case)

For illustrativt at kunne vise, hvordan den nye standard vil påvirke regnskabsaflæggelsen for en given virksomhed, inddrages der i dette afsnit en case, som baggrund for en praktisk analyse af ændringsforslagene. For at få en bredt favnende virksomhed, hvor problemstillingerne bliver synlige, er casen bygget op omkring en fiktiv IT-virksomhed, kaldet eCase A/S. Virksomheden vil danne grundlag for den praktiske analyse i nedenstående afsnit.

eCase A/S udvikler, producerer og sælger software, hardware og hertil relaterede serviceydelser. I casen vil følgende forretningsområder og produktkategorier blive anvendt

- eSoftware (virksomheden har selv udviklet produktet og står selv med salgsansvaret).
- Hardware (hardware købt hos forskellige leverandører).
- Udvikling af software og applikationer for fremmed regning.

- Serviceydelser (virksomhedens konsulenter udfører serviceydelser for kunder).

I den efterfølgende analyse vil der blive lavet en regnskabsmæssig gennemgang af tre salgssituationer. Der bliver i gennemgangen taget udgangspunkt i den foreslåede fem-trins model, og analysen vil vise såvel indregning efter de gamle regler, som de foreslåede regler. I eksemplerne bliver der ikke taget højde for direkte eller indirekte skatter.

7.1. Case 1. Salg af hardware

eCase A/S sælger hardware til eKøb A/S. Handlen foregår ved, at den IT-ansvarlige for eKøb A/S kommer fysisk og beser varerne. De indgår herefter aftale med eCase A/S' sælger om køb af 10 computere. eKøb A/S får udleveret de købte computere med det samme, og der udstedes en faktura med en kredittid på 30 dage. Datoen for salget er den 20. september, og fakturaen forfalder til betaling den 20. oktober. Betalingen foretages af eKøb A/S i danske kroner (likvide midler), og fakturaen betales ved forfald. Der estimeres et samlet dækningsbidrag på transaktionen på 30.000 kr., da salgsprisen er 300.000 kr. mens varerforbruget er 270.000 kr.

Indregning efter de nuværende regler

Efter de nuværende regler behandles et salg af computer hardware jf. reglerne i IAS 18, afsnit 1 og afsnit 3.

Omsætningen måles jf. IAS 18, afsnit 11 som likvide midler, der er modtaget en måned efter fakturaen er udstedt. Da der kun ydes en normal kredittid, skal der ikke foretages tilbagediskontering med en opgjort rente, i modsætning til de tilfælde, hvor der gives ekstraordinær lang kredit.

I den beskrevne aftale identificeres der en transaktion, som er salget af computerne til eKøb A/S. Der er ingen særskilte identificerbare transaktioner i dette salg, jf. IAS 18, afsnit 13.

Indregningskravene jf. IAS 18, afsnit 14, vurderes at være opfyldt på tidspunktet for udlevering af varerne i forbindelse med salget den 20. september, da alle fem krav synes at være opfyldt.

Det vurderes, at der er tale om en simpel transaktion, og kravene for indregning vurderes opfyldt og varerne er overdraget til køberen. Omsætningen kan måles pålideligt og omkostningerne til transaktionen vil bestå af det anførte vareforbrug.

Indregning efter de foreslåede regler

I nedenstående tabel fremgår indregningen efter den foreslåede fem-trins model:

<p><i>Trin 1</i></p>	<p><i>Identifikation af kontrakten med kunden</i></p> <p>eCase A/S sælger 10 computere til eKøb A/S. De 10 computere sælges som et led i eCase A/S' ordinære forretning, og det er vurderet, at kontrakten har kommerciel substans. I dette tilfælde indgås kontrakten mundtligt, hvor eKøb A/S henvender sig til eCase A/S og afhenter computerne samme dag. Samtidig godkendes kontrakten af begge parter og begge parter kender rettigheder og forpligtelser i forhold til overførslen af computerne samt de 30 dages betalingsbetingelser, jf. ED 2011, afsnit 14.</p> <p>De kontraktlige krav er opfyldt omkring indhold, forpligtelser og betalingsbetingelser. Da kontrakten er en forholdsvis simpel kontrakt, er det ikke relevant at se på eventuelle konsekvenser af en uopfyldt kontrakt, som det fremgår i ED 2011, afsnit 15.</p> <p>Da der sælges 10 ens computere, vil selve transaktionen kun udgøre én kontrakt, jf. ED 2011, afsnit 17.</p>
<p><i>Trin 2</i></p>	<p><i>Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser</i></p> <p>Når eCase A/S taster ordren ind på computeren og udskriver en faktura, har man fra eCase A/S' side overført en vare ved udleveringen, i dette tilfælde, 10 computere jf. ED 2011 afsnit 23-24.</p> <p>Det vurderes, at en computer er en standardvare, som eCase A/S sælger regelmæssigt og det vurderes, at eKøb A/S teoretisk set kan gøre nytte af computerne, hvorfor computerne er separate og adskilte, jf. ED 2011, afsnit 28. I dette tilfælde vil der ses på formuleringen af</p>

	<p>standarden og foretages en væsentlighedsbetragtning, hvilket vil gøre at de 10 ens computere der højst sandsynlig skal bruges samlet, og vil derfor anses som en leveringsforpligtelse.</p> <p>Ud fra transaktionens karakter og det faktum, at alle 10 ens computere er leveret til kunden, er det konstateret, at der ud fra kontraktens vilkår, er tale om én leveringsforpligtelse.</p>
Trin 3	<p><i>Fastsættelse af transaktionsprisen</i></p> <p>I fastlæggelsen af transaktionsprisen, vil følgende fire faktorer skulle gennemgås, jf. ED 2011, afsnit 53-66:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Variable vederlag (Variable consideration) b. Den tidsmæssige værdi af penge (The time value of money) c. Ikke kontante vederlag (Non-cash consideration) d. Vederlag der skal betales til kunden (Consideration payable to a customer) <p>Da eCase A/S' salg til eKøb A/S er en simpel transaktion, vil ovenstående fire faktorer ikke have indvirkning på transaktionsprisen. Der er ikke noget variabelt vederlag i transaktionen, kredittiden foregår på almindelige 30 dages betalingsbetingelser, betalingen foregår i likvider, og der er ingen vederlag betalt til tredjepart.</p> <p>Denne transaktion vil derfor ikke blive påvirket af de fire ovenstående faktorer.</p>
Trin 4	<p><i>Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate forpligtelser</i></p> <p>Ved kontraktindgåelsen, i dette tilfælde ved det foretagne salg af hardwaren, identificeres leveringsforpligtelserne, som behandlet i trin 3. I dette salg er der en separat leveringsforpligtelse, som identificeret i trin 3, således kan transaktionsprisen allokeres hertil. Der skal således ikke foretages estimater til fordelingen af salgsprisen, jf. ED 2011, afsnit 70-73.</p>
Trin 5	<p><i>Indregning af omsætning</i></p> <p>Indregningen af omsætningen sker, når kontrollen med computerne overføres til eKøb A/S, altså på det tidspunkt, hvor leveringsforpligtelsen opfyldes, jf. ED 2011, afsnit 34.</p> <p>Der er i dette tilfælde tale om omsætning, som overgår til kundens kontrol på et bestemt tidspunkt, som i dette tilfælde er, når computerne er leveret til kunden, hvorfor eCase A/S kan indregne omsætningen herefter, jf. ED 2011, afsnit 37.</p>

I ovenstående er såvel indregningen efter de nuværende regler og de foreslåede regler behandlet. Nedenfor er indregningen opstillet for at illustrere den regnskabsmæssige behandling efter såvel de nuværende, som foreslåede regler:

	IAS 18	ED 2011
Nettoomsætning	300.000	300.000
Vareforbrug	<u>270.000</u>	<u>270.000</u>
Dækningsbidrag	30.000	30.000
Andre eksterne omkostninger	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultat før skat	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>

Kilde: Egen tilvirkning

Efter såvel de gamle som de nye regler, er der kun et produkt (en separat leveringsbetingelse) i denne handel. Efter de nuværende regler er ovenstående case reguleret i IAS 18, da der er tale om et varesalg. Således vil der i simple transaktioner, som ved salg af handelsvarer, ikke ske den store forandring, hvis man sammenligner de nuværende regler og de foreslåede regler. Den eneste forskel er, at i de foreslåede regler anses al omsætning som en kontrakt, mens transaktion i de gældende regler opfattes som almindeligt varesalg. Alt i alt betyder det, at indregningen efter IAS 18 og ED 2011, vil ske på samme tidspunkt, som illustreret i ovenstående opstilling.

7.2. Case 2. Salg af software og servicekontrakt

eCase A/S sælger eSoftware til eKøb A/S. eSoftware anvendes som et styringsprogram til virksomheders servere. Salget inkluderer installation og opsætning af softwaren. Da eSoftware er meget avanceret, er der inkluderet en serviceaftale i form af en hotline, der omfatter løbende support til kundens medarbejdere. Denne serviceaftale løber over en periode på 2 år og er tilknyttet eSoftware. Serviceaftalen kan efterfølgende forlænges, hvis der er ønske herom.

Der er aftalt en samlet pris på 150.000 kr. for såvel eSoftware som den 2-årige hotline. Den samlede betaling forfalder den 3. januar, samme dag som leveringen og installering af eSoftware A/S. Betalingen foregår i danske kroner (likvide midler). Hvis aftalen ophæves fra såvel køber som sælgers side, skal der betales en bod på 50.000 kr. Det samlede antal vareforbrug opgøres til 90.000 kr., dækningsbidraget udgør 60.000 kr.

Indregning efter de nuværende regler

Indregningen af salget af eSoftware skal behandles som et varesalg, og hotlinen skal indregnes som salg af en serviceydelse. Efter de nuværende regler behandles salg af serviceydelser og varer i IAS 18 afsnit 1, 3 og 4.

Da salget af eSoftware behandles som et varesalg i IAS 18 og der ikke er nogen forskel på selve behandlingen af salg af software og hardware, som gennemgået i case 1. Salget af eSoftware vil derfor ikke blive behandlet yderligere i denne case, men udelukkende blive inddraget i situationer, der skal være med til at opgøre indregningen af servicekontrakten.

Målingen af omsætningen sker jf. IAS 18, afsnit 11, som likvide midler, der er modtaget i forbindelse med levering og installering af eSoftware. Da betalingen foregår sammen med leveringen, vil der blive foretaget en forudbetaling af serviceydelsen (den medfølgende hotline) fra eKøb A/S til eCase A/S. Denne forudbetaling vurderes ikke at have finansieringslignende vilkår, som der skal tages hensyn til i indregningen af omsætning for eCase A/S.

Der er i denne salgstransaktion til eKøb A/S to identificerbare transaktioner, henholdsvis salget af eSoftware og servicekontrakten, jf. IAS 18, afsnit 13. Salgsprisen udgør i alt 150.000 kr., hvoraf de 100.000 kr. kan estimeres som direkte omsætning fra eSoftware, mens de resterende 50.000 kr. estimeres som omsætning i relation til servicekontrakten. Dækningsbidraget fordeles forholdsmæssigt mellem transaktionerne.

Indregningen af serviceydelsen sker, når omsætningen kan måles pålideligt. Det er sandsynligt, at de økonomiske fordele vil tilfalde virksomheden. Færdiggørelsesgraden kan måles pålideligt på balance-dagen og omkostninger afholdt i forbindelse med transaktionen kan måles pålideligt, jf. IAS 18, afsnit 20.

Da der er tale om en serviceydelse, der strækker sig over mere end et år, indregnes omsætningen på et lineært grundlag over de 2 år, som er løbetiden på serviceaftalen. Det vurderes ikke, at alternative metoder kan opgøre dette mere præcist, jf. IAS 18 afsnit 25.

Indregningen vil således blive foretaget for den del, der vedrører eSoftware, som indregning ved levering, mens servicekontrakten indtægtsføres lineært over 2 år.

Indregning efter de foreslåede regler

I nedenstående tabel vil indregningen blive behandlet i forhold til den foreslåede fem-trins model.

<i>Trin 1</i>	<i>Identifikation af kontrakten med kunden</i> eCase A/S sælger eSoftware og en tilhørende servicekontrakt i form af en hotline til eKøb A/S. Softwaren og servicekontrakten sælges som et led i eCase A/S' ordinære forretning og kontrakten vurderes at have kommerciel substans. Samtidig er kontrakten godkendt af begge parter. Begge parter kender rettigheder og forpligtelser i forhold til installering af eSoftware og den 2 årige servicekontrakt samt betalingsbetingelserne, jf. ED 2011, afsnit 14. De kontraktlige krav er opfyldt omkring indhold, forpligtelser og betalingsbetingelser. Som det fremgår af beskrivelsen af transaktionen, er både eCase A/S og eKøb A/S forpligtet til at fuldføre kontrakten, da en uopfyldt kontrakt vil resultere i en bod på 50.000 kr. Dette er ligeledes en indikation på, at kontrakten har korrekte forretningsmæssige betingelser jf. ED 2011 afsnit 15. Da der indgås en kontrakt, der inkluderer software og en dertilhørende hotline, vil selve transaktionen kun udgøre en kontrakt, jf. ED 2011 afsnit 17.
----------------------	--

Trin 2	<p>Identifikation af kontraktens separate leveringsforpligtelser</p> <p>Den 3. januar leverer eCase A/S den aftalte software til eKøb A/S. Denne transaktion er baseret på en kontrakt indeholdende salg af software og dertilhørende serviceydelse i form af en hotline. Det vurderes, at der er tale om to leveringsforpligtelser, til trods at hotlinen er tilknyttet eSoftware. Det er jf. ED 2011 afsnit 28 fordi, at virksomheden har erfaring med at sælge produkterne separat. Samtidig skal der ikke ses på forholdene i ED 2011 afsnit 29, da det vurderes, at eCase A/S som nævnt ovenfor kan sælge produkterne separat også. Derfor gøres det gældende, at der er to separate leveringsforpligtelser i denne transaktion.</p>
Trin 3	<p>Fastsættelse af transaktionsprisen</p> <p>I fastlæggelsen af transaktionsprisen vil der skulle gennemgås følgende fire faktorer:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Variable vederlag (Variable consideration) b. Den tidsmæssige værdi af penge (The time value of money) c. Ikke kontante vederlag (Non-cash consideration) d. Vederlag der skal betales til kunden (Consideration payable to a customer) <p>Da eCase A/S' salg til eKøb A/S er en transaktion uden variable forhold, vil ovenstående fire faktorer ikke have indvirkning på transaktionsprisen. Der er ikke noget variabelt vederlag i transaktionen, kredittiden foregår på normale vilkår, betalingen foregår i likvider, og der er ingen vederlag, der skal betales til tredjepart. Transaktionsprisen udgør i alt 150.000 kr. med et dækningsbidrag på 60.000 kr., jf. ED 2011, afsnit 53-66.</p>
Trin 4	<p>Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate forpligtelser</p> <p>Der skal foretages en allokering af transaktionsprisen til de separate leveringsforpligtelser, som er identificeret i trin 2. Det oplyses at, eCase A/S, har salgserfaring fra tidligere med såvel hotline som med eSoftware, og derfor antages det, at, "Adjusted market assessment" metoden kan anvendes til opgørelsen, jf. ED 2011 afsnit 70-73. Således vil opgørelsen vise en omsætning fordelt på eSoftware med 100.000 kr. og et dækningsbidrag på 40.000 kr. og en omsætning på hotlinen på 50.000 kr. og et dækningsbidrag på 20.000 kr.</p>
Trin 5	<p>Indregning af omsætning</p> <p>Indregning af omsætningen på salg af eSoftware foregår som i Case 1, hvorfor der henvises</p>

<p>hertil for indregning på et bestemt tidspunkt, jf. ED 2011 afsnit 37.</p> <p>Indregningen af omsætningen på servicekontrakten indregnes løbende med opfyldelsen af den indgåede 2-årige kontrakt. Omsætningen indregnes jf. ED 2011 afsnit 36, da kontrakten opfyldes over tid.</p>
--

I ovenstående er såvel indregningen efter de nuværende regler og de foreslåede regler behandlet. Derfor er indregningen opstillet for at illustrere indregningen efter såvel de nuværende, som de foreslåede regler:

	Første regnskabsår		Andet regnskabsår	
	IAS 18	ED 2011	IAS 18	ED 2011
eSoftware	100.000	100.000	-	-
Hotline	25.000	25.000	25.000	25.000
Vareforbrug	<u>75.000</u>	<u>75.000</u>	<u>15.000</u>	<u>15.000</u>
Dækningsbidrag	50.000	50.000	10.000	10.000
Andre eksterne omkostninger	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultat før skat	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>	<u>10.000</u>	<u>10.000</u>

Kilde: Egen tilvirkning

Efter såvel de nuværende som de foreslåede regler, er der to indregninger (to separate leveringsbetingelser) i denne case, henholdsvis med løbende indregning eller med indregning på et bestemt tidspunkt. Efter de nuværende regler er ovenstående case reguleret i IAS 18, da der er tale om et varesalg samt en serviceydelse i form af en hotline.

Den forholdsvis simple transaktion omfatter salg af handelsvarer omtalt i case 1 og gennemgås ikke yderligere. I lighed med Case 1, er der ikke stor forskel i de foreslåede regler sammenlignet med de nuværende regler, når der tales om den løbende indregning af hotlinen.

7.3. Case 3. Udvikling af software for fremmed regning

eCase A/S udvikler specialtilpasset software for ePremier A/S. Denne software bruges til styring af kundens produktion. Udover den specialtilpassede software skal eCase A/S over en periode på 1 år efter leveringen af den specieltilpassede software udvikle fem applikationer, der løbende skal installeres hos ePremier A/S.

Det er aftalt, at ePremier A/S samlet skal betale 500.000 kr. for den specialtilpassede software samt de fem applikationer. Derudover er det aftalt, at betalingen skal ske løbende i forbindelse med levering af softwaren og applikationerne. Det estimeres, at udviklingen af den specialtilpassede software tager 1 år, mens de 5 applikationer skal leveres over det efterfølgende år. Den specialtilpassede software installeres dog allerede efter 1 år, og systemet er således i drift hos ePremier A/S. Betalingen foregår i danske kroner (likvide midler) og betales ud fra en forudbestemt betalingsplan. Ved misligholdelse af kontrakten skal eCase A/S betale en kompensation på 250.000 kr. ePremier A/S er bundet af kontrakten og skal betale en kompensation på 25 % (125.000 kr.) af den samlede kontraktomsætning, hvis man ønsker at ophæve samarbejdet før tid. eCase A/S er endvidere berettiget til at modtage betaling for udført arbejde. eCase A/S har estimeret et dækningsbidrag på applikationerne på 10.000 kr. per applikation, mens der estimeres et dækningsbidrag på den specialtilpassede software på 50.000 kr. Samlet et dækningsbidrag på 100.000 kr.

Indregning efter de nuværende regler

Efter de nuværende regler skal ovenstående omsætning behandles som entreprisekontrakter, der reguleres i IAS 11. Det baseres på, at der ikke er tale om massefremstillede varer eller serviceleverancer, men derimod specialtilpassede produkter til ePremier A/S. Kontrakterne er fastpriskontrakter, hvor der forventes et dækningsbidrag på i alt 100.000, jf. IAS 11 afsnit 3 - 6.

De to kontrakter er forhandlet samlet og er tæt forbundne, de anses jævnfør IAS 11 afsnit 9, som værende én kontrakt. Indregningen af entreprisomsætningen skal måles til dagsværdi, jf. IAS 11 afsnit 12.

Indregning af omsætningen på fastpriskontrakter jævnfør de nuværende regler sker, når følgende forudsætninger er indfriet, jf. IAS 11 afsnit 23:

- Den samlede entrepriseomsætning kan måles pålideligt.
- Det er sandsynligt, at økonomiske fordele forbundet med entreprisekontrakten vil tilgå virksomheden.
- Både entrepriseomkostninger til færdiggørelse af kontrakten og færdiggørelsesgraden på balancedagen kan måles pålideligt.
- Omkostninger knyttet til kontrakten kan identificeres og måles pålideligt, således faktisk afholdte omkostninger kan sammenholdes med tidligere skøn.

Det vurderes, at entrepriseomsætningen kan måles pålideligt, da der er indgået en fastpriskontrakt med løbetid på to år. Det første år til udvikling af den specialtilpassede software, og derefter et år til produktion af de fem applikationer. Der er i casen ikke noget, der antyder, at de økonomiske fordele ikke vil tilgå eCase A/S, hvorfor det kriterium også vurderes at være opfyldt.

Der anvendes produktionsmetoden og denne sikrer at der ved løbende indregning sker der en matchning af de afholdte entrepriseomkostninger og entrepriseomsætningen, således indregningen kan foretages korrekt. Dette sker ved, at man indregner omsætningen ud fra antal af forbrugte udviklingstimer i forhold til det samlede budgetterede timeantal. Derudover fratrækkes omkostningerne til udviklingen, og således indregnes omsætningen korrekt i forhold til de afholdte omkostninger, jf. IAS 11 afsnit 25.

Kontrakten løber over to år, hvorfor omsætning og omkostninger indregnes i det regnskabsår, hvor de er udført. De omkostninger, der eventuelt er afholdt til udarbejdelsen af applikationerne, indregnes som igangværende arbejder for fremmed regning på balancedagen efter år 1, jf. IAS 11 afsnit 27.

I det efterfølgende regnskabsår indregnes den resterende del af entrepriseomsætningen løbende, og det indregnede aktiv på balancen føres i resultatopgørelsen som en omkostning, hvorefter hele omsætningen er indregnet efter de nuværende regler.

Indregning efter de foreslåede regler

I nedenstående tabel vil indregningen blive behandlet i forhold til den foreslåede fem-trins model.

<i>Trin 1</i>	<i>Identifikation af kontrakten med kunden</i> <p>eCase A/S er sælger og ePremier A/S er kunden. Det antages, at kontrakten er indgået mellem eCase A/S og ePremier A/S. Det vurderes, at kontrakten har en kommerciel substans, og at kontrakten er godkendt af de involverede parter. Ledelsen kan identificere parternes rettigheder og forpligtelser i forhold til overførslen af varer og serviceydelser, samt at ledelsen kan identificere betalingsbetingelserne i kontrakten, jf. ED 2011, afsnit 14.</p> <p>Således er de kontraktlige krav opfyldt omkring indhold, forpligtelser og betalingsbetingelser. Desuden antages det, at der er indgået en bindende aftale, specielt ud fra de beskrevne kompensationer ved misligholdelse af kontrakten fra begge parter side, jf. ED 2011, afsnit 15.</p> <p>Vurderingen af, om kontrakterne skal behandles som én kontrakt eller to separate kontrakter, sker ud fra om de har en fælles forretningsmæssig målsætning, om de to kontrakter er afhængige af hinanden eller om varerne eller serviceydelserne er forbundne med hensyn til design, teknologi eller funktion, jf. ED 2011 afsnit 17.</p> <p>Det vurderes, at udviklingen af et kundespecifikt software med tilhørende applikationer gør, at der er så stor sammenhæng mellem disse to produkter, at de er afhængige af hinanden og derfor skal ses som en samlet kontrakt. Endvidere er der ikke oplyst andet, end at kontrakterne er forhandlet som en samlet kontrakt mellem parterne.</p>
<i>Trin 2</i>	<i>Identifikation af separate leveringsforpligtelser</i> <p>eCase A/S kan identificere flere separate leveringsforpligtelser i den indgående kontrakt. Der er tale om henholdsvis det kundespecifikke udviklede software, og de fem særskilte applikationer.</p>

	<p>Dette vurderes ud fra, at ePremier A/S skal anvende det kundespecifikke software særskilt til styring af virksomhedens produktion, hvorfor det må antages at være en separat leveringsforpligtelse. Endvidere kan de fem applikationer arbejde uafhængigt af hinanden og må derfor ligeledes kunne betragtes som separate leveringsforpligtelser, jf. ED 2011 afsnit 28.</p> <p>Det kundespecifikke software og applikationerne kan anvendes uafhængig af hinanden, jf. ED 2011 afsnit 29.</p> <p>Der var i ED 2011 afsnit 30 indsat en praktisk hjælp for at gøre det hele mere simpelt, hvilket betyder, at det er muligt at kombinere to eller flere varer eller serviceydelser til udelukkende at være én leveringsforpligtelse. Denne praktiske hjælp er efterfølgende blevet fjernet i det Staff Paper, der blev udsendt i februar 2013, og anvendes derfor ikke i denne case.</p>
Trin 3	<p><i>Fastsættelse af kontraktens transaktionspris</i></p> <p>I fastlæggelsen af transaktionsprisen, vil der skulle gennemgås følgende fire faktorer:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Variable vederlag (Variable consideration) b. Den tidsmæssige værdi af penge (The time value of money) c. Ikke kontante vederlag (Non-cash consideration) d. Vederlag der skal betales til kunden (Consideration payable to a customer) <p>Da eCase A/S' salg til ePremier A/S er en transaktion uden variable forhold, vil ovenstående fire faktorer ikke have indvirkning på transaktionsprisen. Der er ikke noget variabelt vederlag i transaktionen, kredittiden foregår ud fra normale vilkår i form af en betalingsplan, betalingen foregår i likvide midler, og der er ingen vederlag, der skal betales til tredjepart, jf. ED 2011 afsnit 53-66.</p> <p>Transaktionsprisen på denne kontrakt vil være 500.000 kr., da der ikke er variable forhold, der påvirker prisen.</p>
Trin 4	<p><i>Allokering af transaktionsprisen til kontraktens separate forpligtelser</i></p> <p>Der skal foretages en allokering af transaktionsprisen til de separate leveringsforpligtelser, som er identificeret i trin 2. I forbindelse med kontraktindgåelsen har eCase A/S allokeret</p>

	<p>transaktionsprisen ud til de separate leveringsforpligtelser. Denne allokering er baseret på eCase A/S' tidligere erfaringer med salgspris på såvel det kundespecifikke software, som på applikationerne. Til dette formål anvendes en "expected cost plus a margin" metode, samme metodik som til beregning af det oprindelige tilbud til kunden, jf. ED 2011 afsnit 70-73. Således er der tale om en estimering af de medgåede timer til udviklingen af det forskellige software, tillagt virksomhedens ønskede dækningsbidrag. Der er allokeret omsætning til den specialtilpassede software på 250.000 kr. Der er endvidere allokeret en omsætning på 50.000 kr. til hver af de 5 applikationer, der skal udvikles. eCase A/S har tillagt den samme procentuelle profit på 20 %, hvorfor dækningsbidraget er ens på de forskelle leveringsforpligtelser.</p>
<p>Trin 5</p>	<p>Indregning af omsætning</p> <p>Indregningen af omsætningen for den specialtilpassede software vil foregå løbende hen over det år, hvor softwaren bliver udviklet. Dette gøres jf. ED 2011 afsnit 35, da aktivet er under kundens kontrol, og det må antages, at systemet implementeres løbende hos ePremier A/S samt at en anden leverandør umiddelbart kan overtage opgaven og færdigudvikle systemet. ePremier A/S er forpligtet til at betale for de ydelser eCase A/S udfører. Applikationerne indregnes løbende som de udføres, med samme argumenter som ovenstående.</p> <p>For at sikre korrekt indregning, skal eCase A/S finde en passende metode til at foretage en løbende indregning af ovenstående, jf. ED 2011 afsnit 40. eCase A/S har timestyring og opgørelse af forbrugte timer kontra timer til udviklingen. Dette betyder, at der anvendes input metoden til indregningen af omsætningen, jf. ED 2011 afsnit 44-46.</p> <p>Indregningen af omsætningen ved applikationerne og det specialtilpassede software indregnes løbende med overførslen af kontrollen til ePremier A/S.</p>

I ovenstående er såvel indregningen efter de nuværende regler og de foreslåede regler behandlet. Nedenfor er indregningen opstillet for at illustrere indregningen efter såvel de nuværende, som de foreslåede regler:

	Første regnskabsår		Andet regnskabsår	
	IAS 11	ED 2011	IAS 11	ED 2011
Specialtilpasset software Applikationer	250.000	250.000	-	-
	-	-	250.000	250.000
Vareforbrug	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>
Dækningsbidrag	50.000	50.000	50.000	50.000
Andre eksterne omkostninger	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultat før skat	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>

Kilde: Egen tilvirkning

Efter såvel de nuværende som de foreslåede regler, er der to indregninger (to separate leveringsbetinger) i denne case, begge med løbende indregning. Efter de nuværende regler er ovenstående case reguleret i IAS 11, da der er tale om en entreprisekontrakt omkring salg af software og applikationer.

I lighed med Case 1 og 2, er der ikke forskel i de foreslåede regler sammenlignet med de nuværende regler, omkring indregningstidspunktet, hvilket fremgår af ovenstående opstilling. Den store forskel er, i lighed med de andre, fem-trins modellen, der er med til at vejlede i indregningen af omsætningen.

Det vurderes nu ud fra gennemgangen af konsekvensanalysen og den praktiske analyse af ændringsforslagene, at det er muligt at besvare delspørgsmål 3, som er formuleret således: *"Hvilken betydning vil de foreslåede regler have for indregningen af omsætning i forhold til den nuværende regulering?"*.

7.4. Delkonklusion – besvarelse af delspørgsmål 3

Den åbenlyse og store forskel i ændringsforslagene i forhold til de nuværende regler, er introduktionen af en struktureret fem-trins model, hvor separate leveringsforpligtelser opgøres og indregnes ud fra opfyldelse heraf. Denne strukturerede fem-trins model skal være med til at regulere indregningen af omsætningen, således at der i fremtiden sker mere struktureret og ensformig indregning af omsætning i

alle brancher og i alle typer af omsætningstransaktioner. Der tages i denne delkonklusion udgangspunkt i fem-trins modellen.

I den nuværende regulering identificeres en transaktion både som regulært varesalg, hvor der ikke er en kontrakt, og som en entreprisekontrakt, hvor nogle krav skal opfyldes. I den foreslåede standard er der krav om, at alle transaktioner skal indregnes som omsætning. Desuden skal der være en kontrakt før indregningen kan foretages. Kravene til kontrakterne beskrives mere specifikt i den foreslåede standard sammenlignet med den nuværende regulering. Dette skal ses i lyset af, at den nuværende regulering udelukkende beskriver kontrakter, der behandles som entreprisekontrakter, mens den foreslåede standard behandler alle transaktioner. Således er den foreslåede standard mere omfattende end den nuværende. I den nuværende regulering er der mulighed for at sammenlægge eller opsplitte kontrakter, hvor der i den foreslåede standard vil være fokus på opsplitning af separate leveringsforpligtelser.

Separate leveringsforpligtelser behandles i trin to i fem-trins modellen. Det vurderes, at opdeling af kontrakter bruges relativt sjældent i de nuværende standarder, men i den foreslåede standard bliver de mere anvendte, fordi det nu er afgørende i forhold til, hvordan omsætning indregnes.

I trin 3 i den foreslåede standard fastlægges transaktionsprisen. Denne opgøres med udgangspunkt i kontrakten, og der tages højde for variable vederlag, tidsmæssig værdi af penge, ikke likvide vederlag samt vederlag, der skal betales til kunden. Disse reguleres ikke i de nuværende standarder, IAS 18 og IAS 11.

Der skal allokeres en transaktionspris til de separate leveringsforpligtelser. Denne allokering sker i de foreslåede regler som udgangspunkt ud fra virksomhedens egne erfaringer med salg af produkterne, eller der kan anvendes en kostplus-metode, en estimering af markedsprisen eller en residual metode. I den nuværende regulering er der ikke i IAS 18 eller IAS 11 noget, der regulerer dette, derimod skal virksomhederne selv basere sig på egne erfaringer og fortolkningsbidrag.

Det sidste trin i den foreslåede fem-trins model er indregning af omsætningen. For både den nuværende og den foreslåede regulering kan der ske indregning enten over tid eller på et bestemt tidspunkt. I den

nuværende regulering er risikoovergangen (den juridiske overgang) afgørende, mens det efter den foreslåede regulering er ved overgang af kontrollen med aktivet til kunden, altså opfyldelse af den separate leveringsforpligtelse. Det vurderes ikke, at der er sket væsentlige ændringer til indregningstidspunktet, heller ikke ved løbende indregning af omsætning.

Som behandlet i casen og beskrevet i ovenstående, vurderes der ikke at være sket væsentlige ændringer i indregning og måling af omsætningen ud fra de foreslåede regler, kontra den nuværende regulering. Den væsentligste ændring der skal nævnes, er fokus på overgang af kontrollen med aktivet/ydelsen til kunden. Dette vurderes at kunne have en effekt i enkelte brancher, men for hovedparten af virksomhederne, vil den ikke gøre nogen forskel.

Den mere systematiske tilgangsvinkel der er i de foreslåede regler, samt større guidens omkring indregning af omsætning, vurderes at være med til at ensarte den finansielle rapportering. Dette er et skridt i den rigtige retning for regnskabsbrugerens informationsværdi, som vil blive diskuteret i det kommende afsnit.

8. Diskussion og analyse af ændringsforslagenes informationsværdi for regnskabsbrugerens

I det følgende afsnit vil konsekvenserne af ændringsforslagene i ED 2011 inklusiv betragtningerne i det offentliggjorte Staff Paper blive analyseret og diskuteret i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi. Analysen struktureres ud fra begrebsrammens kvalitative egenskaber, som er gennemgået jf. afsnit 2.2.

8.1. Relevans

En af de fundamentale kvalitative egenskaber er relevans. Indregningen og målingen af omsætningen er primært afhængig af metoden til opgørelsen af omsætningens størrelse, samt hvornår kriterierne for indregning af omsætningen er opfyldt. I forhold til definitionen af omsætning i IAS 18, er omsætning et udtryk for en stigning i fremtidige økonomiske fordele. Det vurderes derfor meget relevant for regnskabsbrugerens at få så gode informationer som muligt mht. om størrelsen og timingen af stigningen i de økonomiske fordele, der vil tilflyde virksomheden. Det vil med andre ord sige, at regnskabsbrugerens

skal sættes i stand til at vurdere størrelsen og timingen i den indregnede omsætning for perioden samt vurdere den fremtidige indregning af omsætning i virksomheden.

I de foreslåede regler vil kontrakter med virksomhedens kunder skulle opdeles i separate leveringsforpligter, og indregning af omsætningen vil ske, når virksomheden har opfyldt sin leveringsforpligtelse over for kunden. Ordvalget omkring tidspunktet for indregning af omsætning er ændret i ED 2011 i forhold til de nuværende regler. I de foreslåede regler kræves der, at der sker en overgang af kontrollen til virksomhedens kunde, før indregningen af omsætningen kan foretages. Ved de nuværende regler vil det være ved overgangen af risikoen, at det primære kriterium for indregningen af omsætningen vil være opfyldt.

I ED 2011 og det efterfølgende arbejde hermed er betydningen for indregningstidspunktet indsnævret betragteligt, så ændringsforslagene i langt de fleste tilfælde ikke ændrer på indregningstidspunktet¹⁴². Dette medfører, at indregningen af omsætningen vil ske med samme timing ved de foreslåede regler, som ved de nuværende regler.

Dette blev ligeledes illustreret ved gennemgang af eCase A/S' omsætning i ovenstående cases, hvor indregningstidspunktet var ens ved henholdsvis nuværende regler og de foreslåede regler. Trods det, at der er en mere struktureret guide end tidligere og ændrede krav, så rykker det ikke indregningen af omsætningen.

Da indregningstidspunktet og størrelsen på den indregnede omsætning ikke ændrer sig væsentligt ved de foreslåede regler, i forhold til de nuværende regler, vurderes regnskabsbrugerens informationsværdi, i forhold til relevans, ikke at blive påvirket væsentligt af ændringsforslagene.

8.2. Troværdig repræsentation

For at informationerne er troværdigt repræsenteret kræver det, at de er komplette, neutrale og uden fejl. Ved indregning af omsætning vurderes det i forhold til den troværdige repræsentation relevant at diskutere, om størrelsen af omsætningen er opgjort og repræsenteret troværdigt. Samtidigt er det relevant at

¹⁴² PwC Regnskabshåndbogen 2013, side 34

diskutere, hvorvidt det er troværdigt, at virksomheden har erhvervet retten til de fremtidige økonomiske fordele ved transaktion, og om den indregnede omsætning dermed er troværdigt repræsenteret.

I ændringsforslagene forsøger IASB at udtrykke det meget klart, hvornår virksomheden kan indregne omsætningen. Introduktionen af kravet om opgørelsen af separate leveringsforpligtelser og indregning ved opfyldelse heraf, synliggør IASB's fokus på, at det er meget vigtigt for dem, at den rapporterede omsætning er troværdigt repræsenteret. Hvis virksomheden ikke kan opgøre separate leveringsforpligtelser, vil virksomheden udelukkende kunne indregne omsætningen, når hele den økonomiske transaktion er fuldendt, eller såfremt reglerne om løbende indregning er opfyldt. Der er særlige krav til en løbende overdragelse af kontrollen til kunden, såfremt løbende indregning af omsætningen må foretages.

Overordnet er ønsket om en troværdig repræsentation af omsætningen vægtet meget højt i arbejdet med den nye standard, hvilket vurderes at hænge sammen med vigtigheden af omsætning som nøgletal og at være udtryk for virksomhedens performance.

Set i forhold til relevans, vurderes IASB stadig at have fundet en balance imellem de to fundamentale kvalitative egenskaber, netop fordi ændringsforslagene giver mulighed for indregning af omsætning, når en separat leveringsforpligtelse er opfyldt. I den forbindelse vil der i et vidst omfang være tale om et regnskabsmæssigt skøn, da separate leveringsforpligtelser ikke nødvendigvis er udpenslet i den indgående kontrakt med kunden. Dermed tillader IASB indregning af omsætning, hvor der indgår skøn, hvilket alt andet lige vil betyde en mindre troværdig repræsentation. Balancen imellem relevans og troværdig repræsentation skal dermed findes i, at IASB tillader indregning af omsætning, hvor der ved opgørelsen af separate leveringsforpligtelser vil indgå regnskabsmæssige skøn. En indregning vurderes relevant, så snart virksomheden har opfyldt en separat forpligtelse over for kunden. Samtidig gøres det meget klart i reglerne, at kontrollen ved de separate leveringsforpligtelser, der er leveret til kunden, skal være overdraget til kunden, for at indregningen kan foretages. Dette medfører, at der tilføjes den nødvendige troværdighed til den rapporterede omsætning.

Set i forhold til de nuværende regler, så vurderes ændringsforslagene ikke at få væsentlig betydning for den troværdige repræsentation af virksomhedens rapporterede omsætning. Præciseringen af at det er

overgangen af kontrol, der er afgørende for indregning af omsætningen betyder, at reglerne går i retning af mere troværdig repræsenteret indregning af omsætning, dog balanceret i forhold til relevansen jf. ovenstående diskussion.

8.3. Sammenlignelighed

Det er vigtigt, at sammenlignelige økonomiske transaktioner rapporteres ens, både så informationerne fra virksomheden kan sammenlignes fra periode til periode, men også i høj grad, så sammenlignelige økonomiske transaktioner rapporteres ens fra virksomhed til virksomhed.

Det vurderes i den forbindelse, at den foreslåede samlede standard vil gøre rapporteringen mere sammenlignelig. Dette skyldes, at inkonsistens i den nuværende regulering imellem IAS 18 og IAS 11 fjernes. Ændringsforslagene indeholder mere guidance til, hvordan indregning og måling af omsætning skal foretages i forhold til den nuværende regulering.

Dette underbygges af en introduktion af en fem-trins model, hvor den rapporterende virksomhed skal vurdere indholdet af de fem trin ved indregning af omsætningen. Det vurderes i den forbindelse, at nogle af de foreslåede regler er ”teoretiske” og ikke nødvendigvis vil være særlige anvendelige i praksis. Men den øgede guidance vurderes alligevel at kunne medføre mere sammenlignelighed i den finansielle rapportering, da det indsnævrer den rapporterende virksomheds råderum i forhold til reglerne, de skal følge.

Så i forhold til sammenligneligheden vurderes ændringsforslagene at medføre en stigning i regnskabsbrugernes informationsværdi.

8.4. Verificerbarhed

Verificerbarhed medfører, at forskellige regnskabsbrugere skal kunne opnå den samme forståelse på baggrund af de informationer, der er givet i regnskabet. Da ændringsforslagene, som nævnt fjerner den nuværende inkonsistens imellem IAS 18 og IAS 11, og samtidig indeholder bedre retningslinjer til indregning af omsætningen, vurderes de foreslåede regler at betyde en forbedring af verificerbarheden af de rapporterede informationer. Det skal nævnes, at det ikke vurderes, at ændringen har særlig stor effekt i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi. Dette ses sammen med, at verificerbarhed,

som kvalitativ egenskab, ikke er fundamental, men udelukkende skal forøge årsrapportens nytteværdi, og en ændring heri ikke nødvendigvis vil få afgørende betydning for regnskabsbrugerens informationsværdi.

8.5. Rettidighed

Som nævnt ovenfor, så vurderes ændringsforslagene at medføre, at der opnås en balance imellem kravet om troværdig repræsentation og indregning af omsætning på det tidspunkt, hvor virksomheden vurderes at have opfyldt leveringsforpligtelsen, der giver dem ret til den fremtidige økonomiske fordel, som indregningen af omsætningen er et udtryk for. Det vurderes i den forbindelse, at de rapporterede informationer ud fra ændringsforslagene vil opfylde kravet om rettidighed. Det vurderes ikke, at ændringsforslagene i væsentlig grad vil forbedre regnskabsbrugerens informationsværdi, i forhold til de nuværende regler, når der udelukkende tales om de rapporterede informationers rettidighed.

8.6. Forståelighed

Ved at fjerne inkonsistens imellem IAS 18 og IAS 11 vurderes dette at ville medføre en stigning i regnskabsbrugerens mulighed for at forstå de rapporterede informationer. Endvidere vurderes det at øge forståeligheden, ved at de to nuværende standarder samles i en fælles standard. Efter de nuværende regler skal regnskabsbrugerne forstå, at reglerne bliver reguleret i de to særskilte standarder og afgrænsningen imellem, hvornår omsætningen skal indregnes efter henholdsvis IAS 18 og IAS 11 kræver en vis indsigt i den regnskabsmæssige regulering. Dette vurderes forbedret efter, at området fremover vil blive reguleret i en samlet standard via en fem-trins model, som skal anvendes ved al indregning af omsætning, der er konsekvens af den ordinære drift. Dette vurderes at medføre en stigning i informationsværdien for regnskabsbrugerne.

En række af reglerne i den nye foreslåede standard er mere komplicerede end efter de nuværende regler. Dette hænger sammen med, at de foreslåede regler indeholder mere guidens til, hvordan indregningen af omsætningen skal foretages, og som nævnt ovenfor, medfører dette mere sammenlignelige informationer. Derfor vurderes den øgede kompleksitet i reglerne samlet ikke at medføre et tab i informationsværdien for regnskabsbrugerne.

Efter gennemgangen af illustrative eksempler i casen samt en analyse og diskussion af ændringsforslagenes effekt på regnskabsbrugerens informationsværdi, vurderes det nu muligt at besvare delspørgsmål 4. *”Hvordan vurderes betydningen af ændringerne af reglerne i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi, med IASB’s begrebsramme som kriteriesæt?”*

8.7. Delkonklusion - besvarelse af delspørgsmål 4

Som beskrevet i ovenstående afsnit, vil der i den foreslåede standard ske en ændring omkring indregningen af omsætning. I den gældende regulering indregnes omsætning ud fra en juridisk risikoovergang, mens den i den foreslåede regulering vil blive indregnet efter en kontrolovergang. I enkelte tilfælde vil denne overgang rykke indregningen af omsætningen, dog kun i specifikke virksomheder og brancher, omend ikke væsentligt. Når der ses på relevans og troværdig repræsentation, vurderes det derfor ikke, at de foreslåede regler vil ændre regnskabsbrugerens informationsværdi væsentligt.

Den foreslåede standard forventes at gøre rapporteringen mere sammenlignelig og der kommer øget struktur på indregning og måling af omsætningen. En konsekvens heraf vil medføre at regnskabsbrugerens informationsværdi vil stige, da al omsætning i fremtiden vil indregnes efter den samme opdaterede standard.

Hvis de foreslåede regler indføres, vil elimineringen af inkonsistensen og den forbedrede guide i femtrins modellen medføre, at verificerbarheden bliver væsentligt forbedret. Det vurderes ikke at påvirke regnskabsbrugerens informationsbehov, da denne udelukkende vil forøge årsrapportens nytteværdi. Det samme gør sig gældende omkring rettidighed, denne vil ikke forbedre regnskabsbrugerens informationsværdi, da der udelukkende er tale om de rapporterede informationsrettidigheder.

Omkring forståelighed vil elimineringen af inkonsistensen imellem IAS 18 og IAS 11 gøre regnskabsbrugerens i stand til nemmere at forstå, hvordan omsætningen indregnes, da modellen kommer til at gælde for al omsætning, der er resultat af virksomhedens ordinære drift, og ikke som den nuværende, der indregnes efter to uens standarder.

Samlet set vil regnskabsbrugerens informationsværdi stige med den foreslåede standard. Dette vil være et resultat af en mere struktureret, opdateret og ensartet måde at indregne omsætningen på.

Efter besvarelse af alle fire delspørgsmål, vurderes det nu muligt at besvare afhandlingens overordnede problemformulering: *Udfordringer og problemstillinger vedrørende forslag til ny IFRS-standard "Revenue from Contracts with Customers", herunder en vurdering af om regnskabsbrugerens informationsværdi forbedres?*

9. Konklusion

Når den nye standard "Revenue from Contracts with Customers" foreligger, vil den være en tiltrængt opdatering af de gamle standarder og fortolkningsbidrag, der regulerer indregning og måling af omsætning fra den regnskabsaflæggende virksomheds primære drift. Det vurderes, at opdateringen af reglerne omkring indregning og måling af omsætning, hovedsageligt består i indførelse af en ny fem-trins model samt ændring i indregningstidspunktet fra en mere juridisk tilgang (risikoovergang) til at være ved opfyldelse af leveringsforpligtelsen, ud fra en overdragelse af kontrol.

Som nævnt indledningsvist, er omsætning et af de vigtigste nøgletal i forhold til vurdering af virksomhedens performance, både i forhold til tidligere perioder samt i forhold til andre virksomheder. Dette har medført, at der har været meget opmærksomhed omkring udarbejdelsen af den nye standard, samt en stor involvering fra regnskabsinteressenter.

Udfordringer og problemstillinger i forhold til den foreslåede standard vurderes at være af mindre betydning i forhold til den overordnede forbedring, som sammenlægningen af de to nuværende standarder, IAS 18 (omsætning) og IAS 11 (entreprisekontrakter), til en samlet standard "Revenue from Contracts with Customers" vil medføre. Samlingen af reglerne i en standard kan dog både ses som en forbedring og en udfordring, da både simple salgstransaktioner med virksomhedens kunder, f.eks. varesalg i en detailbutik, samt store og komplicerede transaktioner, som f.eks. entreprisekontrakter der løber over flere regnskabsperioder og med adskillige leveringsforpligtelser, fremover vil blive reguleret i den foreslåede standard. Dette medfører, at omfanget af vejledningen i den foreslåede standard er svær at tilpasse til de forskelligartede transaktioner, som de forskellige virksomheder oplever. Dette vurderes at kunne resultere i en "underregulering" eller "overregulering" i forhold til indregning og måling af omsætning. Det vurderes dog, at dette er prisen for at lave en samlet og enslydende standard der skal regulere indregningen af omsætningen, således den kan sammenlignes imellem virksomheder og brancher.

Ud fra ovenstående betragtning om, at den foreslåede standard forbedrer regnskabsreguleringen på området, vurderes det overordnet, at regnskabsbrugerens informationsværdi vil blive forbedret. Forbedringen er dog ikke signifikant, da det vurderes, at de foreslåede regler overordnet balancerer troværdig repræsentation og relevans ud fra samme vægtning som ved de nuværende regler. Den overordnede ændring i formuleringen af kravet for indregningen af omsætning vurderes ikke i væsentligt omfang at ændre på tidspunktet for indregningen af virksomhedens omsætning. Derfor vil forbedringen udelukkende være i form af nytteværdien af den information, som den finansielle rapportering indeholder.

Dette sker ved, at sammenligneligheden vurderes at blive forbedret i den foreslåede standard baseret på den strukturerede og mere ensartede behandling af omsætning, som den foreslåede fem-trins model vil medføre. Samtidig vurderes det, at en mere ensartet regulering og behandling af omsætning vil øge verificerbarheden og i sidste ende ligeledes forbedre forståeligheden.

Så den overordnede konklusion på nærværende afhandling er, at ændringsforslagene vil medføre en forbedret regnskabsmæssig regulering på området, og at udfordringer og problemstillinger ved de foreslåede regler er begrænset i forhold til regnskabsbrugerens øgede informationsværdi. Stigningen i informationsværdien vurderes ikke at være signifikant, men vurderes dog i sidste ende at kunne resultere i, at regnskabsbrugerens får en forbedring i muligheden for at vurdere virksomhedens fremtidige cashflow, i forhold til de nuværende regler.

10. Perspektivering

Ud fra afhandlingens problemformulering har analysen og vurderingen af ændringsforslagene taget udgangspunkt i regnskabsbrugerens informationsværdi. Der vil i denne perspektivering blive set nærmere på regnskabet's interessenter, samt hvilke interesser disse måtte have i den forslåede standard "Revenue from Contracts with Customers". Der tages udgangspunkt i nedenstående Interessentmodel og behandling af virksomhedens interessenter i forhold til begrebsrammen, som omtalt i afsnit 2 i nærværende opgave.

Kilde: Peter Lynggaard, side 16

I nedenstående tabel er de enkelte interessenter omkring regnskabsbrugerens informationsværdi belyst og analyseret.

Ejere (investorer)	Nuværende og potentielle investorer (investorer) er valgt at IASB, som de primære brugere af årsrapporten, som beskrevet i afsnit 2.1. Derfor vurderes de som værende de primære interessenter omkring regnskabsbrugerens informationsværdi, da den forslåede standard udarbejdes med udgangspunkt i begrebsrammen, som beskrevet i afsnit 2. Derfor har det primære fokus været rettet mod disse interessenter i forbindelse med udarbejdelsen af standarden "Revenue from Contracts with Customers". I processen med udarbejdelsen af standarden, har investorer ligeledes haft mulighed
---------------------------	---

	<p>for, at læse de udsendte ”drafts” og kommentere på dem, hvorfor de har kunnet påvirke den endelige standard i en gunstig retning i forhold til deres interesser.</p> <p>Investorenes informationsværdi vurderes at blive påvirket i gunstig retning, som konsekvens af den nye standard, da forståeligheden, sammenligneligheden og verificerbarheden forbedres i den foreslåede standard, som omtalt i afsnit 8.7. Dette vurderes at være tilfældet ud fra at investor efter de foreslåede regler i højere grad kan sammenligne regnskaber på tværs af brancher mv., og til sidst bruge informationen til at tage en begrundet beslutning om hvorvidt de ønsker at investere i virksomheden eller fastholde en allerede foretagen investering.</p>
Långivere/ leverandører	<p>Långivere og andre kreditorer er sammen med investorerne valgt af IASB, som de primære brugere af årsrapporten, som beskrevet i afsnit 2.1. Som omtalt i afsnit 8.7 vurderes det, at det hovedsageligt er forståeligheden og sammenligneligheden der forbedres i forhold til regnskabsbrugerens informationsværdi. For långivere og leverandører er en forbedring af disse egenskaber positive, når de skal foretage en vurdering af, om de ønsker at yde et lån eller en kredit til virksomheden.</p>
Ledelsen (chefer)	<p>Ledelsen er jævnfør begrebsrammen ikke valgt som en primær bruger. Dette skyldes, at det vurderes, at ledelsen kan få de informationer de har behov for internt i virksomheden¹⁴³. Den forbedrede informationsværdi vil dog være med til at give ledelsen en større mulighed for at foretage benchmarking op mod deres konkurrenter, uden at skulle tage forbehold for at disse kan være påvirket af en alternativ indregningsmetode af omsætningen. Dette betyder, at deres forståelse for tallene bliver forbedret, da de kun skal forholde dem til en standard og metode til indregning af omsætningen og tallene er sammenlignelige mellem såvel brancher som virksomheder.</p>
Kunder	<p>Kunder er i lighed med ledelsen ikke valgt som en primær bruger af IASB. Det vurderes, at kundernes behov bliver indirekte dækket af de primære brugere af årsrapportens informationer, som begrebsrammen tager udgangspunkt i, som omtalt i afsnit 2.1. Kundernes behov er mere til en samlet vurdering af virksomheden, når de skal vælge</p>

¹⁴³ Conceptual framework, kapitel 1, OB9.

	leverandører til deres projekter, hvorfor det ikke er essentielt, hvordan omsætningen er opgjort. Mere interessant er virksomhedens generelle økonomiske stilling i forhold til opfyldelse af den kontrakt, de ønsker at indgå. Kundernes interesse er i stigende grad også fokuseret omkring nogle miljømæssige hensyn, som ikke påvirkes af den foreslåede standard.
Det offentlige	Det offentlige er heller ikke anset som en primær bruger af IASB, dette skyldes til dels, at de kan kræve de informationer de har behov for via andre kanaler, eksempelvis kan SKAT kræve de ønskede detaljerede indkomstoplysninger i forbindelse med den årlige selvangivelse ¹⁴⁴ . Men som i lighed med kunder, så vurderes de generelle behov også være dækket indirekte som konsekvens af de primære brugere.
Ansatte (arbejdere)	Ansatte i virksomheden er heller ikke anset som primære brugere. I forhold til den foreslåede standard, vil de heller ikke blive væsentlig påvirket, da deres arbejde med virksomheders regnskaber er på et andet niveau, hvor der ikke umiddelbart skelnes til, hvordan omsætningen indregnes. Deres meget grundlæggende behov anses derfor dækket af de primære brugere af årsrapporten.

Således er det vurderet, at den nye standard vil påvirke de enkelte interessenter. Med den foreslåede regnskabsregulering er det i lighed med andre nye standarder, at den generelle tendens er, at reglerne bliver mere komplicerede. I "Revenue from Contracts with Customers" er dette også tendensen, men dette skal samtidig ses som konsekvens af, at der samles to standarder og indarbejdes diverse fortolkninger og reguleringer.

Den endelige standard forventes at blive udgivet i løbet af 3. kvartal 2013 men om offentliggørelsen af standarden rykkes til senere, vides ikke på nuværende tidspunkt.

Årsagen til denne lange procestid er alle de forskellige interessentgrupper, der skal spørges i forløbet og de politiske holdninger, der skal indarbejdes og afspejles i den endelige standard. Desuden har de mange forskellige interessegrupper, der har skullet indsende kommentarer af flere omgange, været en faktor, der har været tidskrævende.

¹⁴⁴ Conceptual framework, kapitel 1,OB10

At der er mange interessenter og mange forhold, der skal balanceres ved udarbejdelsen af den nye standard, giver sig til udtryk ved, at den nye standard i bund og grund vurderes at være uden væsentlige ændringer i indregningen og måling af omsætningen i forhold til de nuværende regler. Den endelige standard kommer til at ligge meget tæt op af udgangspunktet, dog i et mere moderne layout med femtrins modellen og yderligere guidance til indregningen af omsætningen.

11. Litteraturliste

11.1. Publikationer

Bøger:

- Fedders & Steffensen: "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", 4. udgave 2012
- PwC Regnskabshåndbogen 2013; "Overblik Inspiration Viden"
- Peter Lynggaard: "Driftsøkonomi", 7. udgave 2008
- Jens O. Elling: "Årsrapporten – teori og regulering"
- E&Y: "International GAAP 2013", Global Edition 8.

Love og standarder:

- IAS 11: "Construction Contracts"
- IAS 18: "Revenue"
- IASB: "Conceptual Framework", September 2010.

Artikler og lignende

- ED 2011: "Exposure Draft ED/2011/6 – Revenue from Contracts with Customers"
- PwC: "Dateline – A look at the current financial reporting issues", marts 2013
- E&Y: "Revenue from contracts with customers – the revised proposal", januar 2012
- KPMG: "New on the Horizon: Revenue from contracts with customers", november 2011
- PwC: "Practical guide to IFRS – Revenue from contracts with customers: Ready, set, redeliberate", august 2012
- PwC: "Practical guide to IFRS – Revenue from contracts with customers – Boards finalise redeliberations – A comprehensive look at the new revenue model", marts 2013
- KPMG: "IFRS Newsletter – Revenue" Issue 10, July 2013

11.2. Hjemmesider

- www.ifrs.org
- www.fasb.org
- www.pwc.com
- www.deloitte.com
- www.kpmg.com